

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 63
(10 вересня 2015 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	5
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА Ошибка! Закладка не определена.	9
ВИКОНАВЧА ВЛАДА..... Ошибка! Закладка не определена.	9
ПОЛІТИКА	Ошибка! Закладка не определена. 9
ЕКОНОМІКА	Ошибка! Закладка не определена. 6
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	Ошибка! Закладка не определена. 4

КИЇВ 2015

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент України П. Порошенко взяв участь у розширеному засіданні Кабінету Міністрів

8 вересня Президент України П. Порошенко взяв участь у розширеному засіданні Кабінету Міністрів, на якому розглядається питання про підвищення соціальних стандартів для робітників бюджетної сфери та пенсіонерів. «Перші результати реформ приносять свої плоди», – наголосив Президент.

Глава держави повідомив про наміри підвищити соціальні стандарти на 13–18 % для 3 млн працівників бюджетної сфери, 7, 5 млн пенсіонерів і ще 1,5 млн людей, які отримують різні види допомоги. «Це не перекриває тих втрат, які зазнали люди протягом останнього року. Про це слід говорити чесно і відверто. Це рішення не слід перебільшувати, але ні в якому разі не можна і применшувати», – зазначив Президент.

За словами П. Порошенка, підвищення цих соціальних стандартів має не лише фінансово-економічний, а і важливий політичний характер. «Воно символізує відповідальне ставлення влади до своїх обов'язків, показує, що зусилля із боротьби з корупцією, тінізацією та економічною кризою дають перший фінансовий результат у вигляді додаткових надходжень до бюджету. Це – перший позитивний сигнал того, що важкі і болісні реформи обов'язково принесуть плоди всій країні», – сказав він.

Президент наголосив, що вже наступного пленарного тижня зміни до бюджету, що передбачають зростання соціальних стандартів, мають бути проголосовані. «Уряд, Верховна Рада і Президент мають спільними зусиллями забезпечити високий темп ухвалення цього довгоочікуваного рішення», – заявив глава держави.

Президент наголосив, звертаючись до присутніх на засіданні: «Ми – це єдина команда, яка взяла на себе відповідальність за долю країни в найкритичніший момент її історії. Ми розчарували наших ворогів. Ми не говорили. Ми взяли й зробили. Захистили країну. З одного боку, за ці рішучі кроки спасибі армії, від солдата до генерала, від волонтера до добровольця, які звільнили більшу частину Донбасу і зупинили російську агресію на далекосхідних рубежах. Спасибі всій владній команді і уряду, які дали можливість створити нові Збройні сили України. Спасибі міністру оборони, начальнику Генштабу, командирам, які за цей рік кардинально змінили армію, – зазначив П. Порошенко. – В умовах руйнівного воєнного шоку для економіки ми з вами, єдина команда, не допустили дефолту, забезпечили макрофінансову стабілізацію і зараз, як тільки з'явилася малесенька можливість, робимо перший крок до підвищення соціальних стандартів».

Відзначивши, що під час переговорів із кредиторами попередньо називалася дата підвищення соцстандартів не раніше 1 грудня, Президент заявив: «Лише об'єднаними зусиллями, внаслідок реструктуризації зовнішніх боргів, боротьби з корупцією, збільшення надходжень до бюджету у вересні

з'явилась перша можливість компенсувати частину втрат робітникам, працівникам бюджетної сфери, пенсіонерам – ми не гаяли ні секунди. Переконали кредиторів, Міжнародний валютний фонд, впевнений, що переконаємо і парламент і забезпечимо з 1 вересня перші кроки по компенсації людям тих втрат, яких вони зазнали під час війни».

Президент зазначив, що країна вистояла не лише у військовому плані, а й в економічному. «Дуже важливо, що ми уберегли країну від національної катастрофи. Тепер не менш складне завдання – забезпечити сталий та швидкий розвиток», – наголосив глава держави.

Президент підкреслив, що ситуація в країні потребує подальшого збільшення чіткої скоординованої роботи органів влади з проведення реформ. «Те, що спромігся в таких умовах зробити наш уряд, безумовно, заслуговує позитивної оцінки. Але ні на мить не маємо забувати, що суспільство вкрай незадоволене темпами і глибиною реформ і сьогоднішнє рішення цієї проблеми не усуне. Не знімаю відповідальності і з себе», – сказав глава держави.

Президент підкреслив, що уряд у найближчі місяці повинен закріпити незворотність макроекономічної стабілізації, забезпечити продовження ефективної співпраці з міжнародними фінансовими організаціями. «У нас з 22 вересня до початку жовтня буде чергова місія МВФ. І ми домовилися з Лагард, що було б дуже добре, щоб було прийнято у жовтні рішення про надання Україні чергового траншу – 1,7 млрд. Нам конче потрібні ці гроші. Вони також будуть забезпечувати стабільність нашої держави», – зазначив П. Порошенко.

Водночас він підкреслив, що, крім залучення коштів, Україні потрібні прямі інвестиції. За словами глави держави, МВФ уже бачить позитивні сигнали для інвесторів, але потрібне прискорення реформ по всіх напрямках, насамперед у частині дерегуляції та податкової реформи, яка забезпечить необхідні стимули для економічного зростання.

Глава держави підкреслив, що пріоритетними є і кроки з виконання умов для забезпечення безвізового режиму з ЄС. «У нас зараз працює місія щодо оцінки, є надія, що ми матимемо позитивний результат. Я просив би, щоб ми всі доклали максимум зусиль для того, щоб навіть в цих складних умовах українці отримали право безвізової подорожі до Європи. Повноцінне функціонування зони вільної торгівлі з Євросоюзом, яке запускається з 1 січня 2016 р., допоможе нам знайти постійну економічну альтернативу політизованому і ненадійному російському ринку, закриття якого було політичним шантажем і стало одним із елементів агресії Росії проти нашої незалежної держави», – сказав П. Порошенко.

Також Президент назвав важливим тактичним завданням забезпечення країни енергоносіями на зимовий період, яке реалізується в рамках стратегії на зменшення енергетичної залежності від Росії. «Це дуже добре, що часи, коли Росія шантажувала не лише Україну, а всю Європу вентилем, вже в минулому», – сказав П. Порошенко.

Також, виступаючи на засіданні уряду, П. Порошенко зазначив: «Спроба розкачати політичну ситуацію в країні є головною загрозою економічній стабілізації, якої країна, наш народ досягли ціною неймовірних фінансових випробувань і колосальних матеріальних втрат. Внаслідок безвідповідальності все може легко піти нанівець – саме в той момент, коли лише лічені місяці відділяють нас від відновлення вистражданого економічного зростання».

Президент закликав усі політичні сили до консолідації. Глава держави зауважив, що під час загострення політичної боротьби є загроза неадекватних ініціатив, якими всі позитивні тенденції, досягнуті консолідованою українською владою, «може бути змито, неначе грозовою зливою».

За словами Президента, частина політикуму вирішила, що зовнішні ризики вже не актуальні й саме час розпалювати в Україні внутрішній конфлікт: «Заради зайвих місць в районних радах ці люди готові і гранати метати під Верховною Радою, і хоч всю Україну підпалити».

Говорячи про події 31 серпня біля Верховної Ради, Президент зазначив: «Перша граната, яка летіла у нацгвардійців, мала викликати вогонь у відповідь. Друга граната – призначалася для вікна Верховної Ради». Глава держави наголосив на безвідповідальності політиків, які організували ці події. За словами Президента, «терористів усі рішучо засуджують і вимагають покарання для них, а на місце на площі Конституції, де загинули українські бійці, постійно несуть свіжі квіти. Ми маємо цінувати таку реакцію людей і маємо зберегти спокій, стабільність та рятувати країну від руїни, яку прагнуть влаштувати деякі радикали».

Глава держави зазначив, що особливо велика відповідальність лежить на парламентській коаліції. «Спроба одного із учасників розвалити її зсередини зазнала фіаско. Чотири політичні сили підтвердили своє бажання працювати спільно заради України. Я вітаю це рішення, і знову наголошую: інші варіанти коаліції, ніж той, що існує, не розглядається навіть теоретично», – заявив Президент і повідомив, що найближчими днями планує зустрітися з представниками коаліційних фракцій. «Впевнений, що ми разом маємо знайти друге дихання в спільному марафоні», – сказав П. Порошенко.

Підбиваючи підсумки, Президент зазначив: «Якщо для вирішення цих проблем потрібні зміни, ми вчора про це говорили з Прем'єр-міністром, зміни у владній команді, зміни в уряді, будь-які зміни – я прийму це рішення, як належне». Звертаючись до присутніх, глава держави сказав: «Рішення – за вами, за коаліцією, за Верховною Радою, але ми маємо забезпечити спільну і ефективну співпрацю» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 8.09*).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

М. Закіров, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. іст. наук

Нова Воєнна доктрина України: думки, оцінки, прогнози

Сучасна політична ситуація у світі характеризується динамічною трансформацією системи міжнародних відносин. Найбільшу занепокоєність громадськості викликають прагнення деяких держав посилити свій вплив на світову політику, в тому числі шляхом створення та підтримки вогнищ напруження і навіть відкритих збройних конфліктів. Тому значення військово-силових аспектів у міжнародних відносинах продовжує зростати.

З огляду на зазначені тенденції у світовій політиці та сучасне військово-політичне становище в Україні, прийняття нової Воєнної доктрини є важливою складовою комплексу заходів із забезпечення національної безпеки держави. Проект нової редакції Воєнної доктрини було схвалено та запропоновано для затвердження Президенту України на засіданні Ради національної безпеки та оборони України 2 вересня 2015 р.

За визначенням розробників Воєнна доктрина України є концептуальним документом, що аналізує сутність і характер сучасних воєнних конфліктів, визначає принципи та шляхи запобігання їх виникненню, підготовку держави до загрози воєнного конфлікту, застосування воєнної сили для захисту державного суверенітету, територіальної цілісності, інших життєво важливих національних інтересів.

Запропонований проект Воєнної доктрини містить дійсно нові положення, затвердження яких може викликати природно неоднозначну, а можливо й бурхливу реакцію як в Україні, так і світі. Зокрема, нова Воєнна доктрина визначає Російську Федерацію воєнним противником України; виходить із високої ймовірності великомасштабного застосування проти України воєнної сили як головної загрози національній безпеці України у воєнній сфері; підтверджує відмову від політики позаблоковості та відновлення стратегічного курсу на євроатлантичну інтеграцію.

Попередній аналіз інформаційного поля підтвердив не лише зацікавленість експертного середовища, а й актуальність проблеми в цілому. Зокрема, незалежний військовий експерт А. Павленко зауважує, що нова Воєнна доктрина з'явилася із запізненням. Як зазначив експерт, «війна йде півтора року, а ми тільки тепер погодили нову доктрину» (http://www.zik.ua/ua/news/2015/09/04/viyskovyyu_ekspert_nazvav_rosiysku_zagroz_u_pro_yaku_zabuv_poroshenko_621656). Безумовно, зміни в зовнішньополітичній обстановці, втрата Україною територіальної цілісності та військові дії на Південному Сході країни потребували негайного перегляду стратегії і тактики військового будівництва. Проте слід підкреслити, що необхідність вироблення нової Воєнної доктрини зумовлена не лише подіями останніх часів. Справа в тому, що ті помилки, недоліки та прорахунки військового будівництва незалежної України, які виявилися під

час анексії Криму та військового протистояння на Донбасі, були наслідком того, що Воєнна доктрина України, починаючи з 1991 р., багато в чому продовжувала радянські традиції. За словами А. Павленка, Воєнна доктрина дісталася Україні від СРСР з часів холодної війни (http://www.zik.ua/ua/news/2015/09/04/viyskovyyu_ekspert_nazvav_rosiysku_zagr_ozu_pro_yaku_zabuv_poroshenko_621656).

До цього, на нашу думку, слід додати ще один істотний чинник – своєрідну атмосферу самозаспокоєння, що протягом десятиліть створювалася й підтримувалася в суспільній свідомості. Великомасштабне застосування проти України військової сили як головної загрози національної безпеки у військовій сфері майже не розглядалося. Як зауважує український історик і журналіст Я. Тинченко, жоден військовий міністр України не подбав про підготовку збройних сил до відсічі вторгнення зі Сходу. Більше того, у Донецькій та Луганській областях узагалі не залишилося сухопутних військ (<http://tyzhden.ua/Society/112060>).

Разом з тим А. Павленко звернув увагу на наявні в проекті недоліки. Зокрема, на його думку, занепокоєння викликає той факт, що безумовно обґрунтована передислокація військ на Схід і Південь не передбачає відповідних заходів щодо північних областей, які також межують з Російською Федерацією. Експерт підкреслює, що на Південному Сході України проросійські настрої сильні. «Люди зубожіли, в їхньому розумінні зруйновані звичні зв'язки з Росією, завдяки яким вони заробляли раніше» (http://www.zik.ua/ua/news/2015/09/04/viyskovyyu_ekspert_nazvav_rosiysku_zagr_ozu_pro_yaku_zabuv_poroshenko_621656). А між тим, і на Півночі України спостерігається дещо схожа ситуація. Прикордонні області на рівні малого бізнесу, родинних зв'язків, особистих контактів і різноманітних господарських справ тісно пов'язані з Росією. Різке ускладнення взаємозв'язків унаслідок введення певних обмежень у порядку перетину кордону збуває суспільну свідомість і викликає невдоволення місцевого населення, яке несе як матеріальні, так і моральні втрати.

Оглядач також звертає увагу на необхідність обережного підходу щодо комплектування майбутньої контрактної армії. На його думку, слід враховувати настрої та мотивацію майбутніх військовослужбовців. До більшої стриманості закликає А. Павленко й у використанні термінів. Він зауважує, що «... оголошувати Росію ворогом у такому документі некоректно. Війна не триватиме вічно. Це сьогодні вони наш ворог, а хто ним буде завтра, ніхто не знає» (http://www.zik.ua/ua/news/2015/09/04/viyskovyyu_ekspert_nazvav_rosiysku_zagr_ozu_pro_yaku_zabuv_poroshenko_621656).

Директор Українського інституту аналізу та менеджменту політики Р. Бортнік підкреслює, що нова Воєнна доктрина вперше в історії країни чітко визначає зовнішні військові пріоритети. «НАТО – друзі, і повна поступова адаптація до всіх стандартів Альянсу, починаючи від системи управління і закінчуючи технологічними стандартами. Росія – ворог, фактично єдиний ворог, який виписаний у цьому документі». Експерт звертає увагу на

комплексний характер Воєнної доктрини, яка впливатиме на всі сфери життя держави і суспільства, і зазначає: «Вона обґрунтовує прийняття надалі цілого пласта законодавства, яке може бути прийняте в такому ж розрізі в адаптації до НАТО» (<http://rian.com.ua/analytics/20150904/373169784.html>).

Експерт Київського центру політичних досліджень і конфліктології А. Фінько, звернув увагу на те, що Україна внаслідок прийняття нової Воєнної доктрини втрачає статус мирної країни. «Раніше доктрина була доктриною мирної країни, а тепер ворог безпосередньо позначений» (<http://rian.com.ua/analytics/20150904/373169784.html>). Цілком погоджуючись з думкою експерта, слід додати, що нова Воєнна доктрина визначає також умови звільнення тимчасово окупованих територій. Таким чином, перед Україною поряд з деклараціями постає реальне завдання активної та цілеспрямованої діяльності.

Саме на реальність військово-політичних проблем, відповіддю на які має стати нова Воєнна доктрина України, звертає увагу політолог, голова правління Центру політичних досліджень «Пента» В. Фесенко. «Те, що у новій доктрині головним супротивником названа Росія – абсолютно природно і об'єктивно. Зараз мова йде не про абстрактну загрозу, а реальну військову загрозу з боку Росії» (<http://rian.com.ua/analytics/20150904/373169784.html>).

На досить радикальний характер окремих положень нової Воєнної доктрини України вказує керівник департаменту виборчих технологій Агентства моделювання ситуацій В. Гончарук. Разом з тим від визначення Росії «основним ворогом України», на думку експерта, не слід очікувати якихось істотних змін у відносинах, що склалися між Україною і Росією, між Україною та ЄС і США. Він нагадує, що «... курс на зближення з НАТО виник не зараз, фактично він почав пропагуватися з часів Кучми» (<http://rian.com.ua/analytics/20150904/373169784.html>).

Деяко схожу позицію в оцінках перспектив розвитку міждержавних відносин висловлюють і деякі російські експерти. Зокрема, старший науковий співробітник Центру політичних досліджень Росії В. Козюлін також зауважує, що серйозних змін у російсько-українських відносинах з прийняттям нової Воєнної доктрини України очікувати не варто. Він відмічає, що визначення Росії як головного потенційного противника можна порівняти з часами холодної війни, коли СРСР розглядав як вірогідного противника США, але з цього не слідувало проголошення війни. Політолог не бачить у прийнятті нової Воєнної доктрини ознак якихось радикальних перемін і пропонує «...зайво не драматизувати» (<http://www.km.ru/world/2015/09/04/protivostoyanie-na-ukraine-2013> 2015/763772-ukraina-rvetsya-v-nato).

Як цілком очікуваний, логічний і навіть плановий процес двосторонніх відносин України і Росії оцінив перегляд Воєнної доктрини України колишній начальник міжнародно-договірного управління Міноборони РФ генерал-лейтенант Є. Бужинський. Слід підкреслити, що російській експерт навпаки деякі положення нової Доктрини України вважає стриманими.

Зокрема, на думку Є. Бужинського, у зв'язку з ситуацією навколо Криму, визначення Росії як воєнного противника, а не постійну загрозу або агресора дуже м'яке формулювання. Декларація щодо відмови від політики позаблоковості на думку російського експерта є логічним етапом на шляху реалізації бажання Києва стати членом НАТО і Євросоюзу. «Це нормальний процес закріплення, – підкреслює експерт. – Було у них спочатку рішення парламенту, потім вони законодавчо відмовились від позаблокового статусу, зараз черговий документ, який вони мають поправити – це Воєнна доктрина. Усе нормально» (http://ria.ru/summary_world/20150903/1227564650.html#14413489104333&message=resize&relto=register&action=addClass&value=registration).

Натомість російській військовий експерт, керівник Центру воєнного прогнозування Інституту політичного і воєнного аналізу А. Циганок застерігає від легковажного ставлення до нової Воєнної доктрини України. Він наголошує, що не можна «...вважати безглуздя або чимось несуттєвим сам факт вказівки у проекті доктрини Росії як агресора. Це насправді серйозний недружній випад, від якого відмахуватися не варто» (<http://www.km.ru/world/2015/09/04/protivostoyanie-na-ukraine-2013-2015/763772-ukraina-rvetsya-v-nato>). Хоча А. Циганок і підкреслює, що Україну в НАТО не чекають, але водночас зауважує, що розроблений Радою національної безпеки і оборони України документ прийнятий спеціально під членство в Альянсі.

Достатньо розгорнутий прогноз щодо нової Воєнної доктрини України зробив керівник Центру міжнародної безпеки Інституту міжнародної економіки і міжнародних відносин (ІМЕМО) РАН академік О. Арбатов. Він зазначив, що визначення Російської Федерації військовим противником України означатиме те, що все планування, будівництво військової інфраструктури, розвиток і підготовка Збройних сил України буде спрямовано проти Росії. Водночас російський учений, як і інші експерти, виключає вірогідність збройного нападу з боку України. Проте, на думку О. Арбатова, занепокоєння у зв'язку з прийняттям нової Доктрини може викликати ситуація на Південному Сході України. Поряд з тим, зауважує експерт, розуміння Києвом неможливості відвоювати Крим воєнним шляхом не може заважати Україні здійснювати певний військовий тиск і змушувати тим самим Російську Федерацію вкладати більше коштів у оборону півострова й розміщувати там відповідні збройні сили. Як бачимо, у Росії вже знайдене виправдання посиленої мілітаризації півострова, що спостерігається з моменту його анексії.

Також російській експерт звернув увагу на вірогідність зростання воєнного напруження навколо Придністров'я, де розміщено російській військовий контингент. Зв'язок з ним можливий лише через територію України. О. Арбатов прогнозує, що в міру нарощування військового потенціалу Україна може закрити цей коридор, що поставить у тяжке становище не тільки російській контингент, а й ще більше ускладнить статус невизнаної республіки. Щодо реакції Росії на нову Воєнну доктрину України

та застосування відповідних дій керівник Центру міжнародної безпеки ІММО РАН академік О. Арбатов зазначив: «А що стосується суто військових приготувань, то Росія має великий контингент, який перебуває безпосередньо на кордонах з Україною, насамперед з Донбасом і Луганськом, і в Криму, в південному підчеревії України. Наша країна може дуже швидко перекинути контингент залізницею до кордону з Україною. І цей маневр весь час відпрацьовується, він на ходу, 40–50 тис. осіб Росія запросто здатна перекинути протягом тижня. Плюс добровольці-відпускники, які там присутні. У нас, безумовно, більше можливостей чинити тиск на Україну, хоча Росія у своїй Доктрині ніколи Україну не називала своїм ворогом» (http://www.aif.ru/politics/world/ugroza_ili_provokaciya_ekspert_o_novoy_voennoy_doktrine_ukrainy). У зв'язку з останнім зауваженням О. Арбатова і з огляду на ним самим наведені цифри, мимоволі виникає запитання: навіщо тоді така кількість військ зосереджена на кордонах України?

Щодо керівництва Російської Федерації, то воно поки що утримується від розгорнутих коментарів. Прес-секретар президента РФ Д. Песков визнав серйозність питання щодо реакції Росії на проголошення її одним з противників України у новій Воєнній доктрині. Утім, представник Кремля зазначив: «Щось можна буде говорити лише після того, як документ буде затверджено» (<http://www.vesti.ru/doc.html?id=2659989>). Офіційний представник МІД РФ М. Захарова у своєму коментарі щодо пунктів схваленої РНБО Воєнної доктрини зазначила: «Знов пролунали войовничі заяви і приймаються рішення, спрямовані на ескалацію конфлікту» (<http://www.segodnia.ru/news/165901>).

Значно більш жвавою та відвертішою виявилася реакція депутатів Державної думи Російської Федерації. Член Громадської ради при Міністерстві Оборони Росії І. Коротченко вважає, що нова редакція Воєнної доктрини України – це «воєнно-політичний маніфест», який «кидає прямий воєнно-політичний виклик Росії» і має відволікти увагу населення від внутрішніх проблем шляхом «нагнітання масового психозу всередині країни». Безпідставність нової Воєнної доктрини та її суто технологічний, відволікаючий характер експерт аргументує тим, що «Росія не представляє для України ніякої воєнної загрози... на політичному рівні РФ зробила все для збереження територіальної цілісності України» (<http://i-korotchenko.livejournal.com/1154776.html>).

Багато в чому схожу позицію займає й заступник Комітету Державної думи з справ СНД, євразійської інтеграції і зв'язків зі співвітчизниками Т. Москалькова. Зокрема, вона наголошує, що нова Доктрина формує образ ворога в обличчі Росії, перевертає свідомість людей і націлює їх на остаточну руйнацію зв'язків між Росією та Україною. «Вважаю, що прийняття такої Доктрини веде до нового витка агресії до Росії. Оскільки її головний посил – це брехня щодо політики Росії, її миротворчої місії», – підкреслює Т. Москалькова (<http://regions.ru/news/2558978/>).

Член Комітету Державної думи з справ СНД, євразійської інтеграції і зв'язків зі співвітчизниками, представник фракції КПРФ В. Лихачов пропонує розглядати нову Воєнну доктрину України як складову русофобської лінії США, спрямованої на формування «багатостороннього антиросійського концепту держав і політичних сил» (<http://regions.ru/news/2558978>). Ця оцінка є цілком очікуваною з огляду на позицію КПРФ, яка зберігає відданість ідеологічним традиціям. Сумнозвісні «імперіалістичні хижачки» у сучасній риториці перетворилися на русофобів, але з колишньою впертістю продовжують «підривати», «загрожувати» і «обмовляти». В. Лихачов пропонує пояснювати становище, що склалося, і сподівається, що відповідні корективи будуть внесені у майбутній виступ президента Російської Федерації на ювілейній Генасамблеї ООН. «Треба роз'яснювати ситуацію, – наголошує політик, – вказувати на загрозу, яка сходить від сил, що об'єднані сьогодні у концепт світового зла» (<http://regions.ru/news/2558978>).

Заступник голови Комітету Ради Федерації з оборони і безпеки Б. Жамсуєв також відзначив антиросійський характер Воєнної доктрини та висловив думку, що її наступальний характер є результатом впливу з боку США (<http://regions.ru/news/2558978>).

Слід зазначити, що поряд з більш-менш дипломатичними та зваженими оцінками, лунають значно більш різкі зауваження. Зокрема, член Комітету Державної думи з бюджету і податків, представник фракції «Єдина Росія» Є. Федоров наголосив, що в Україні у влади перебуває «колабораціоністський режим, керований іноземними інтервентами». Цей режим було встановлено в Україні американцями шляхом державного заколоту з метою розв'язування війни проти Російської Федерації. Політик підкреслює: «Державний заколот фактично ознаменував початок війни з Росією, і просто так зупинити її не можна. Вона може закінчитися тільки у результаті перемоги однієї із сторін, що зафіксоване у Воєнній доктрині окупаційного режиму. Сенс її такий: будемо воювати до кінця». Він пропонує апелювати до підсумків Другої світової війни, за якими були встановлені післявоєнні кордони. Є. Федоров вважає визнати незаконними кордони, які склалися після 1991 р., що разом з визнанням іноземного й окупаційного характеру нинішнього політичного режиму в Україні дають право відновити єдину державність з Україною. Він наголошує: «Ми маємо захищати наші міста, такі як Київ, Харків, Львів, Ужгород, як захищали їх у свій час наші діди і прадіди поряд з Москвою, Псковом тощо. ...Залишається лише дочекатися, коли громадяни Росії дозріють до розуміння історичної реальності, до того, щоб підтримати процеси з відновлення своєї державності на базі кордонів, зафіксованих за підсумками Другої світової війни» (<http://regions.ru/news/2558978>).

На останок слід зазначити, що нова доктрина Російської Федерації, затверджена президентом В. Путіним 26 грудня 2014 р., містить докладний перелік головних зовнішніх військових небезпек і військових загроз. Сучасна Україна, як з об'єктивних обставин, так і з точки зору політично ангажованих і суб'єктивних оцінок, становить, згідно з цим переліком, і військову

небезпеку, і загрозу для РФ. Більше того, на думку колишнього секретаря РНБО Є. Марчука, у новій доктрині Росії знайшли своє втілення технології, використані проти України у 2014 р. (http://www.ukrinform.ua/rus/news/marchuk_novaya_voennaya_doktrina_rossii_obnagila_vse_1699002).

Отже, аналіз розвитку сучасної військово-політичної обстановки виявляє не лише якісне вдосконалення засобів, форм і методів збройної боротьби, а й її поширення на нові сфери. Можливість досягнення військово-політичних цілей непрямими, неконтактними діями зумовлює особливу небезпеку сучасних війн і збройних конфліктів, обумовлює життєву необхідність вжиття вичерпних заходів для їх запобігання, мирного врегулювання суперечностей на ранніх стадіях їх виникнення та розвитку. Нова Воєнна доктрина України, яка, за оцінками експертів, чітко визначає характер військових завдань, спрямованість військового будівництва, вектор і кінцеву мету зовнішньополітичного курсу країни, має стати дієвим інструментом забезпечення національної безпеки України.

Ю. Якименко, мл. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

Старт избирательной кампании в Харькове: особенности и перспективы

Старт кампании по выборам местных советов в Украине стал одним из важнейших событий, определивших фокус внимания масс-медиа на ближайшее время. Особенный общественный интерес при этом вызывает ход предвыборных процессов в политически нестабильных регионах с сильным влиянием оппозиционных политических объединений, одним из которых сегодня экспертам представляется Харьков. Главные вопросы, которые по этому поводу ставят обозреватели: может ли итогом избирательной кампании в этих регионах стать «реванш» сегодняшней оппозиции и как изменится политическое поле Украины по результатам выборов.

Одной из причин возможности такого «реванша», эксперты называют отсутствие внутреннего единства среди провластных сил, несмотря на намерения координации усилий и выдвижения единого кандидата на пост харьковского городского головы.

Напомним, что к началу избирательной кампании, по утверждению членов Оппозиционного блока, его рейтинг в регионе составляет более 50 %. В то же время социальное исследование, проведенное Институтом им. Горшенина в июле, хотя и подтвердило лидерские позиции партии на Харьковщине, но показало менее внушительные результаты. Так, по данным организации, на выборах в горсовет Оппозиционный блок набрал бы 22,3 %, «Самопоміч» – 7,4 %, ВО «Батьківщина» – 5,3 %, Блок Петра Порошенко – 5,1 %.

Что касается особенностей кампании по выборам депутатов Харьковского горсовета, то, по мнению политологов, принимая во внимание

ее краткосрочность, в более выигрышном положении в ее ходе окажутся действующие депутаты, которые примут участие в выборах под другими партийными знаменами. Те же кандидаты, которые примут участие в выборах впервые, столкнутся с определенными трудностями.

Так, обозреватели указывают, что часть бывших членов Партии регионов будет представлять на выборах партию «Відродження», городскую организацию которой возглавил депутат В. Скоробагач – руководитель одноименной депутатской группы в харьковском городском совете, созданной в июне.

По мнению экспертов, сегодня партия «Відродження», основанная в 2004 г. Г. Кирпой, входит в круг влияния бывшего губернатора Днепропетровской области И. Коломойского.

Решение об участии «Відродження» в местных выборах 25 октября было принято на VI внеочередном съезде партии 5 сентября. Его участники объявили о планах выдвижения более 10 тыс. кандидатов в депутаты разных уровней, кандидатов в мэры городов и сельских голов, а также формировании региональных команд и представлении их региональным громадам. Как заявили руководители партии, после формирования громадами власти на местных выборах будет взят курс на децентрализацию, возрождение экономики и социальной защиты населения. Руководитель Харьковской областной организации партии В. Остапчук при этом выразил уверенность, что в Харьковской области партия на выборах покажет высокий результат. «Люди устали от болтовни, им нужны конкретные дела, а у нас есть большой социальный задел», – заявил он.

Председатель Харьковской городской организации партии «Відродження» В. Скоробагач отметил в ходе съезда, что в Харькове сформирована команда, лидером которой является мер Г. Кернес. «Я уверен, если люди снова доверят ему высокое право быть городским головой – он продолжит свои начинания, а мы ему в этом поможем. Сейчас члены парламентской депутатской группы “Відродження” представляют Харьков на государственном уровне. Дополнив эту команду на местах, мы создадим Харькову мощное лобби, как на центральном уровне, так и в регионе», – заявил В. Скоробагач.

Поскольку новый закон о выборах запрещает участие в них политических блоков, ожидалось, что свое название может сменить и Оппозиционный блок, харьковской областной ячейке которого ранее было отказано в регистрации до завершения ликвидации местного отделения партии «Закон и порядок», на базе которой в 2014 г. этот блок был создан.

Как заявлял начальник Харьковского управления юстиции Ю. Георгиевский, на проведение этого процесса понадобилось бы не менее двух месяцев, что стало бы препятствием для участия Оппозиционного блока в выборах.

В ответ на это сторонники политсилы во главе с народным депутатом М. Добкиным провели митинг возле здания Харьковской облгосадминистрации, потребовав от облуправления юстиции

зарегистрировать харьковское отделение партии, чтобы она смогла принять участие в местных выборах. При этом М. Добкин заявлял, что Оппозиционный блок готов бойкотировать местные выборы, если партию не допустят к участию в них в Харьковской области.

Позже министр юстиции Украины П. Петренко заявил, что Министерство юстиции Украины проверит законность этого отказа, а вскоре киевский суд обязал Министерство юстиции Украины зарегистрировать областную организацию Оппозиционного блока в Харькове. «Оппозиционный блок будет участвовать в местных выборах в Харьковской области. Сегодня суд принял единственно законное решение, обязав Министерство юстиции и Харьковское управление юстиции зарегистрировать нашу областную организацию», – сообщили в своем заявлении по этому поводу представители партии.

Интерес наблюдателей вызывала и линия поведения в избирательном процес се представителей Компартии, чья партийная символика в соответствии с новым законодательством оказалась под запретом. Фракция коммунистов в Харьковском областном совете при этом была названа «За народовластие».

«Они прикроются другим названием, но с политической арены они исчезают. Я думаю, на выборах их ждет поражение», – такой прогноз относительно участия КПУ в местных выборах делает политолог В. Дудко. При этом эксперт отмечает, что конкуренция на этих выборах возникнет не только между партиями, но и между кандидатами, представляющими одну политическую силу, поскольку на этих выборах не партийное руководство будет определять тех, кто пройдет в местный совет, а избиратели. «Поэтому партии будут вынуждены выставить для избирателей узнаваемых, значимых людей. А вот новые кандидатуры за несколько месяцев избирательной кампании раскрутить будет очень сложно», – аргументирует политолог мысль о том, что большие шансы на победу будут иметь опытные игроки, а не новые, малоизвестные избирателям кандидаты.

По прогнозам обозревателей, наиболее острая политическая борьба развернется за пост Харьковского городского головы. При этом самым влиятельным кандидатом на пост мэра Харькова сегодня считается Г. Кернес, противодействие которому и стало главной целью попыток выдвижения единого кандидата от провластных сил.

Напомним, недавно Харьковская территориальная организация «“Солидарность” – Блок Петра Порошенко» выступила с призывом к демократическим силам и в первую очередь к партиям, представляющим парламентскую коалицию, консолидировать усилия по выдвижению единого кандидата на предстоящих выборах Харьковского городского головы.

Как сказано в обращении, подписанном председателем территориальной организации И. Райниным, «парламентская избирательная кампания прошлого года показала, что харьковчане хотят перемен и готовы за них голосовать. Более 50 % жителей Харьковской области поддержали демократические силы. Этот результат для партий коалиции – особая

ответственность на будущих выборах в местные советы. Прежде всего в вопросе выдвижения достойных кандидатов, способных оправдать доверие харьковчан. Мы не можем допустить, чтобы в органы местной власти проникли коррупционеры, сепаратисты, одиозные личности».

«Сейчас не место и не время для сиюминутных интересов, политических спекуляций, личных амбиций и склок. Поддержкой можно заручиться только при условии консолидации и решительных совместных действий, первой из которых может стать выдвижение единого кандидата в мэры Харькова», – заявили авторы обращения, подчеркнув, что выборы мэра Харькова – это не только серьезное испытание, но и шанс для демократических сил Харьковщины показать свою зрелость и ответственную позицию. В связи с этим «Солидарность» заявила о готовности принять участие в выдвижении и поддержке единого кандидата на выборах Харьковского городского головы и призвала все общественные организации и движения, партийные организации и прежде всего партии коалиции включиться в процесс выдвижения такого кандидата.

«Только единство общественных организаций при выдвижении единого кандидата и единственная поддержка его партиями парламентской коалиции – залог демократического развития Харькова. Мы уверены, что вслед за общественными организациями и политическими партиями области такого кандидата поддержит и большинство жителей нашего города», – отметили представители пропрезидентской политической силы.

По мнению экспертов, единый кандидат от демократических сил смог бы выиграть выборы мэра Харькова при условии достижения договоренностей на высшем уровне между объединением «Самопоміч», Блоком Петра Порошенко, Радикальной партией и другими провластными силами. Так, в частности, считает политолог Г. Куц. «Если они договорятся, то единый кандидат имеет хорошие шансы. И сейчас неважно, кто это будет: Балута, Ситенко или Райнин. Вопрос не в этом. Нужно, чтобы был месседж, что проукраинские силы выдвигают одного кандидата, и это может сработать. В первом туре нынешний мэр Г. Кернес не сможет набрать абсолютное количество голосов, и обязательно будет второй тур», – заявляет эксперт.

В то же время, по ее словам, в нынешней избирательной кампании партии сосредоточатся на выборах в местные советы, что может объяснять их низкую активность в отношении кандидатов в мэры Харькова. «Ведь мэр города – не такая уж и значимая фигура, ему нужна поддержка депутатов. А для общества лучше, если мэр и большинство в Верховной Раде – из разных политических блоков. От монополизма общество не выигрывает», – говорит политолог.

Однако, учитывая наметившиеся проблемы в отношениях между партнерами по парламентской коалиции, выдвижение единого кандидата может оказаться достаточно сложным процессом.

Проблема выдвижения единого кандидата стала главной темой, состоявшегося в конце августа в Харькове так называемого гражданского

форума, на котором были представлены четыре претендента, которые могли бы составить конкуренцию действующему мэру Харькова Г. Кернесу.

Особенное внимание обозревателей привлекли двое из них – бывший губернатор И. Балута и «неофициальный кандидат» от пропрезидентских сил народный депутат М. Кобцев.

По оценкам наблюдателей, И. Балута, представляющий новую Волонтерскую партию Украины, по уровню электоральной поддержки превосходит М. Кобцева. Однако сегодня по отношению к И. Балуте критическую позицию занимает губернатор И. Райнин, который, помимо прочего, подчеркивает, что инициатива выдвижения единого кандидата принадлежит представляемой им политической партии «Солидарность». «Я выступил с предложением и мое предложение поддержал совет областной организации “Солидарность” относительно того, что все демократические силы должны объединиться и выдвинуть единого кандидата. В первую очередь это пять парламентских партий коалиции, которые должны согласовать единого кандидата и обязательно получить одобрение гражданского общества... Я глубоко убежден, что если на региональном уровне удастся договориться о едином кандидате, этот кандидат будет абсолютно конкурентоспособен... Выдвижение местных кандидатов на местные выборы начинается 21 сентября и заканчивается 2 октября, и, безусловно, до этого времени будет определен, я рассчитываю, что это будет единый кандидат от демократических сил. Повторю, что позиция “Блока Петра Порошенко – “Солидарность” состоит в том, что это должен быть единый кандидат», – заявил И. Райнин. Наблюдатели подчеркивают, что Волонтерская партия Украины, которую представляет И. Балута, в перечень партий, о которых упомянул И. Райнин, не входит.

Еще одна проблема наметившегося диалога – неучастие в нем партии «Самопоміч», глава областной парторганизации которой Р. Сменуха отметил, что «областная организация партии “Самопоміч” не вела и не ведет никаких консультаций о выдвижении единого кандидата от демсил на пост мэра Харькова». По словам руководителя Харьковской городской парторганизации «Самопоміч» Я. Маркевич, к представителям партии «никто не обращался: ни с официальным, ни с неофициальным предложением сесть и обсудить хоть какую-нибудь кандидатуру».

Не представили своих кандидатов на пост мэра Харькова также региональные организации «Народного фронта», Радикальной партии и «Батьківщини». Причем после заявления А. Яценюка об отказе Народного фронта выдвигать отдельным списком кандидатов на местные выборы, обозреватели стали склонны считать, что таким кандидатом в случае достижения соответствующих договоренностей, вероятно, станет представитель Блока Петра Порошенко. Представители же других провластных партий в Харькове могут рассчитывать на согласование кандидатов в горсовет и другие местные советы, и распределение административных должностей до и после выборов.

Некоторые СМИ указывают на существование кулуарных договоренностей внутри «Солидарности», в соответствии с которыми пропрезидентскими кандидатами на пост мэра могли стать лидер городской организации партии А. Давтян, нардеп от Блока Петра Порошенко М. Кобцев, а также заместитель губернатора и его доверенное лицо Ю. Светличная, кандидатура которой, впрочем, многими не была воспринята всерьез.

В то же время, как подчеркивают обозреватели, несмотря на стремление губернатора ограничить круг претендентов на роль единого кандидата своими креатурами, на должность харьковского мэра распространяются претензии и других условно «провластных» партий.

Так, о своем намерении баллотироваться на пост харьковского городского головы заявил экс-глава МинАП представитель ВО «Свобода» И. Швайка.

С таким же намерением выступили и депутаты Харьковского горсовета Д. Маринин и А. Родзинский, косвенно связанные, по мнению некоторых наблюдателей, с министром внутренних дел А. Аваковым.

Таким образом, в первом туре выборов мэра Харькова против действующего городского головы Г. Кернеса могут быть выдвинуты, как минимум четыре кандидата, способных «оттянуть» часть голосов у претендента на пост мэра от И. Райнина. При этом один из них, И. Балута, имеет шансы пройти во второй тур. В его пользу может сыграть тот факт, что он возглавлял Харьковскую ОГА в 2014 г., когда в городе происходили «сепаратистские» выступления и, как считали некоторые эксперты, существовала вероятность расширения так называемых ДНР/ЛНР на Харьков и другие регионы Украины. Поэтому считается, что имидж И. Балуты в политических кругах, поддержавших Евромайдан, позитивен, а его электоральная поддержка не меньше, чем у кандидата от Блока Петра Порошенко. Этим наблюдатели объясняют активные переговоры по снятию нежелательных соперников пропрезидентского кандидата в обмен на определенные преференции.

В такой ситуации победа действующего мэра Харькова Г. Кернеса представляется очень вероятной. «Я подтверждаю, что пойду на выборы с уверенностью в своей победе», – цитируют СМИ его недавнее заявление. В то же время среди прогнозов относительно участия Г. Кернеса в выборах – возможность снятия его кандидатуры в ходе избирательной кампании под каким-нибудь удобным предлогом, среди которых продолжение рассмотрения уголовного дела против него, направленного Генпрокуратурой в суд еще в марте. Сам Г. Кернес называет обвинения в свой адрес «чёрным пиаром и фальсификацией», а также уверяет, что судебное разбирательство не препятствует проведению его избирательной кампании. «Я иду, чтобы победить, а судебное дело идёт своим чередом, – заявил недавно Г. Кернес – Не знаю, влияет ли оно на мой рейтинг. Сейчас он составляет около 70 %. Выдвигаться, скорее всего, буду от партии “Відродження”».

С угрозой «реванша» сегодняшней оппозиции по итогам октябрьских выборов наблюдатели связывают реализацию властью политического проекта «Наш край», целью которого может быть размыть монополию Оппозиционного блока в будущих составах местных советов областей Юга и Востока. Некоторые эксперты считают, что этот проект создан «под кураторством Банковой» как альтернатива для тех избирателей, которые не лояльны как к демократическим и национал-демократическим партиям, так и к представителям оппозиции.

Среди задач проекта, которые ставят перед собой его инициаторы, обозреватели называют цель, используя авторитет местных лидеров, завести в региональные власти максимум своих людей, решив проблему сохранения своего влияния в регионах страны, особенно на Востоке и Юге; уменьшить репутационные потери Президента и его политической силы, связанные с необходимостью брать в союзники бывших сторонников В. Януковича; сохранить лояльность к власти тех местных руководителей, которые ранее поддерживали Партию регионов.

«Здесь уместно напомнить, что Оппозиционный блок как всеукраинский проект начал раскручиваться за месяц с хвостиком до старта местной избирательной кампании и уже набрал более 10 %. Но им занимался отличник политтехнологической подготовки П. Монофорт. При поддержке, конечно, надежных рупоров в виде “Интера” и 112 канала, пользующихся доверием целевой аудитории», – отмечает И. Ведерникова в своей статье для ZN.UA (http://zn.ua/POLITICS/bankovaya-prodvigaet-partiyu-merov-s-celyu-oboyni-opozicionnyu-blok-na-mestnyh-vyborah-186395_.html). – Что касается “Нашего края”, то среди официальных спикеров нового партийного проекта: А. Киссе (экс-нардеп фракции ПР от Одесщины), А. Фельдман (внефракционный депутат от Харькова), С. Кальцев (экс-депутат от Запорожья), мэр Николаева Ю. Гранатуров, а также бывший заместитель главы столичной администрации А. Мазурчак. «По нашей информации одиозные, но рейтинговые мэры Харькова и Одессы – Г. Кернес и Г. Труханов по приглашению кураторов Банковой должны были разнообразить палитру НК, но в какой-то момент, по-видимому, сочли, что могут внести свою посильную лепту в эпоху возрождения Коломойского», – пишет И. Ведерникова.

Важно отметить, что часть кандидатов на кресло мэра Харькова не представляется обозревателям реальной альтернативой Г. Кернесу, а скорее его возможными преемниками, нацеленными на продолжение его политики и сохранение влияния в регионе. Так, считается, что участие в выборах мэра А. Фельдмана (и даже возможная его победа, хоть это и маловероятно) будет иметь целью сохранение в городе «схем времен Кернеса» – то есть по-настоящему бороться с Г. Кернесом на выборах он не будет. В подобном ключе эксперты рассматривают и кандидатуру Ю. Сапронова, также рассчитывающего на роль преемника Г. Кернеса в будущем.

В то же время некоторые эксперты высказывают мнение, что кто бы ни победил во втором туре выборов мэра Харькова, они никогда не станут

оппонентами Президенту П. Порошенко и губернатору И. Райнину, пока последние будут сохранять свое влияние.

Оппозицию президентской власти в Харькове могли бы составить бывший губернатор, представитель Оппозиционного блока М. Добкин или А. Александровская (КПУ). Но вероятность избрания мэром М. Добкина или выдвижения А. Александровской очень низка.

В целом, электоральные симпатии избирателей Харьковщины, исходя из недавних социологических исследований, выглядят следующим образом. Как сообщил социолог Л. Левицкий, представляя результаты опроса, проведенного Киевским центром политического и экономического анализа, если бы местные выборы проходили в последних числах августа, то в городской совет Харькова наверняка прошли бы две политические силы – Оппозиционный блок и «Самопоміч». «Эти две политические силы однозначно преодолевают 5-процентный проходной барьер», – сообщил социолог. Так, за Оппозиционный блок точно проголосовало бы 24,1 % харьковчан, 17 % рассмотрят такую возможность. За «Самопоміч» проголосовали бы 6,2 % харьковчан, 25,6 % рассмотрят возможность голосования. Далее в этом рейтинге следуют партии, чей уровень поддержки близок к 5 %. Так, шансы на преодоление избирательного барьера имеют Левый блок – 4,6 %, ВО «Батьківщина» – 4,2 %, «Солидарність – “Блок Петра Порошенко”» – 4,1 %. Еще 3,9 % харьковчан готовы поддержать партию «Народный контроль». «Партия “Народный контроль” обладает самым низким среди первых девяти партий, в том числе среди лидеров, антирейтингом, и при этом средней узнаваемостью. Почти четверть харьковчан (26,4 %) ничего не знают об этой партии. Таким образом, при той работе, которая ведется “Народным контролем” в Харькове, партия имеет все шансы закрепиться в тройке и преодолеть 5-процентный барьер», – отметил Л. Левицкий. В то же время, по его словам, «Батьківщина», Левый блок и «Солидарність – БПП» имеют высокие антирейтинги. «Больше половины харьковчан уверены, что не проголосуют за эти партии», – сообщил социолог. Самый высокий антирейтинг, согласно опросу, имеют ВО «Свобода» (64 %), Радикальная партия (65 %), и «Правый сектор» (76 %). В то же время исследование подтвердило достаточно высокий уровень электоральной поддержки действующего мэра Г. Кернеса. Так, если бы выборы харьковского городского головы проходили в конце августа, то Г. Кернес, рейтинг которого составляет 48,4 %, победил бы на них с высокой долей вероятности.

Ближайшим конкурентом действующего мэра Харькова мог бы стать А. Фельдман, рейтинг которого составляет около 9,9 %. В случае неучастия последнего в выборах конкурентом Г. Кернеса, исходя из результатов социологического исследования, может стать А. Родзинский («Народный контроль») с 4,1 % уровнем поддержки. А. Александровская, В. Кожемяко («Самопоміч»), И. Балута (Партия волонтеров Украины), И. Швайка (ВО «Свобода») пользуются поддержкой примерно 2 % процентов избирателей и не смогут

составить серьезной конкуренции основным претендентам на пост харьковского городского головы.

Эксперты отмечают, что конкуренция между «национал-патриотическими» силами не станет прямой причиной роста электоральной поддержки оппозиции, однако может служить снижению интереса к избирательному процессу среди патриотической общественности, что может привести к снижению уровня явки на выборах, обеспечив, таким образом, относительное преимущество в уровне поддержки оппозиции.

Нужно также принимать во внимание сильное географическое разделение электоральных симпатий. Как отмечает директор Фонда «Демократические инициативы», социолог И. Бекешкина, «на Востоке мы имеем в электоральном плане “выжженное поле”. Кто там остался – будут голосовать или за власть, или за Оппоблок... На Западе же и, частично, в центре будут конкурировать правые силы».

Таким образом, дальнейший ход избирательной кампании в Харькове будет определяться, среди прочего, стратегией провластных политических сил, их успехами в определении единого кандидата на пост мэра города, что в свою очередь, во многом будет зависеть от преодоления противоречий в провластном лагере, которые вылились в недавний раскол в парламентской коалиции.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

«Питання децентралізації влади – це не просто питання поглядів, це питання розуміння необхідності змінити країну», – наголосив Голова Верховної Ради України В. Гройсман, виступаючи під час засідання Ради регіонального розвитку під головуванням Президента України в середу, 9 вересня.

«Запорукою нашої європейської інтеграції, успішності має бути побудова належної системи врядування», – заявив В. Гройсман, зазначивши, що реформа з децентралізації дасть змогу підняти стандарти життя до рівня європейських. Він охарактеризував цю реформу як «ключ, який дозволить побудувати належну систему врядування, включити громаду у розвиток України, побудувати якісну економіку», додавши, що без її проведення неможливі секторальні реформи.

Голова Верховної Ради наголосив, що завдяки першим крокам з фінансової децентралізації надходження до загального фонду місцевих бюджетів збільшилися майже на 40 %, зазначивши, що ці кошти будуть «реінвестовані у якість життя». Зокрема, сказав він, у Херсоні загальний бюджет поповнився більше ніж на 61 млн грн; у Вінниці – на 219 млн грн, у Ковелі Волинської області – на 28,7 млн грн порівнян з аналогічним періодом попереднього року; у Рубіжному Луганської області на ремонт доріг заплановано 3,7 млн грн, а на ремонт покрівель житлового фонду – 1,5 млн

грн; в Ірпіні Київської області на реконструкцію та капремонт доріг виділено 25 млн грн, на розвиток інфраструктури міста – майже 14 млн грн.

У цьому контексті керівник парламенту наголосив на важливості забезпечити послідовне виконання законодавчих норм щодо матеріальної основи місцевого самоврядування в бюджеті на наступний рік.

В. Гройсман також підкреслив, що завдяки закріпленню на законодавчому рівні інструментів добровільного об'єднання громад місцеві вибори відбудуться вже у 159 об'єднаних громадах.

Голова Верховної Ради наголосив, що базові принципи організації повноцінного місцевого самоврядування закріплені в проекті змін до Конституції України в частині децентралізації. Зміни до Конституції, нагадав він, отримали схвальну оцінку Венеціанської комісії, яка констатувала, що проект повністю відповідає Європейській хартії місцевого самоврядування.

В. Гройсман повідомив, що в розвиток оновленого Основного закону потрібно буде ухвалити ряд законодавчих актів, зокрема про префектів, про місцеве самоврядування.

Голова Верховної Ради піддав критиці аргументи опонентів децентралізації, зауваживши, що «сьогодні нас починають залякувати з різних причин: хтось не розуміє, хтось робить це навмисно, хтось хоче розколоти країну, хтось хоче побороти владу, хтось хоче здобути певні відсотки на виборах і намагається нав'язувати певні, абсолютно незрозумілі речі».

В. Гройсман закликав до необхідності проведення діалогу для того, щоб «залучити якомога більше людей до формування поглядів на справжнє місцеве самоврядування», до відповідальності та єдності в питанні децентралізації. Він також наголосив на відповідальності місцевої влади, яка, за його словами, повинна не тільки отримувати ресурси, а й мати власне бачення розвитку громад (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua/news/Top-novyna/115267.html>). – 2015. – 9.09*).

***

Українська влада рішуче налаштована йти шляхом реформ, і немає жодних сумнівів, що ми здолаємо цей шлях. Про це заявив перший заступник Голови Верховної Ради України А. Парубій під час зустрічі з доповідачем Комітету з політичних питань і демократії ПАРЄ К. Зеленковою в середу, 9 вересня.

На початку зустрічі А. Парубій висловив вдячність за допомогу в розв'язанні конфлікту на Сході України та підтримку демократичних реформ у нашій державі, наголосивши, що міжнародна підтримка є «ключовим аспектом успіху України як європейської держави».

Перший заступник Голови Верховної Ради повідомив про перебіг політико-економічної ситуації в Україні, наголосивши, що «в умовах зовнішньої експансії нам вдалося провести демократичні вибори Президента і парламенту», а також розпочати глибинні реформи в усіх сферах життя.

А. Парубій повідомив про підтримку реформ на законодавчому рівні, зокрема щодо ухвалення пакета законів, спрямованих на боротьбу з корупцією, реформування правоохоронної системи та Збройних сил, зауваживши, що нинішній склад парламенту ухвалив більше реформаторських законів, ніж усі попередні скликання.

Перший заступник Голови Верховної Ради назвав «наймасштабнішою» реформою реформу з децентралізації влади, оскільки без неї неможливі секторальні реформи.

А. Парубій також зазначив, що Російська Федерація намагається нівелювати значення реформ в Україні та нав'язати думку про неспроможність влади їх реалізувати, дестабілізувати ситуацію всередині нашої держави, розколоти суспільство. При цьому перший заступник Голови Верховної Ради наголосив, що Україна виконує вже 11-й пункт мінських домовленостей, тоді як Росія «не виконала навіть першого пункту».

У свою чергу К. Зеленкова запевнила в незмінності підтримки України з боку Європейського Союзу. У цьому контексті доповідач наголосила на важливості вжиття заходів, «щоб протистояти ворогу, у тому числі у політичній сфері», зазначивши, що Росія «намагається дестабілізувати ЄС через Україну і дестабілізувати ситуацію всередині України».

К. Зеленкова також підкреслила, що у ЄС «розуміють важливість внесення змін до Конституції України та їх широкого обговорення», а також відзначають успішність розпочатих реформ (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/115250.html>). – 2015. – 9.09).

***

Комітет з питань правової політики та правосуддя провів круглий стіл на тему: «Запровадження інституту військових судів в Україні».

У заході взяли участь народні депутати, представники Головної військової прокуратури Генеральної прокуратури України, Міністерства оборони, моніторингової місії ОБСЄ, Ради національної безпеки і оборони України, представники суддівського корпусу.

Заступник голови комітету С. Алексєєв, відкриваючи засідання, зазначив: «Україна наразі зіткнулася з безпрецедентною військовою агресією Російської Федерації. Більше року ведеться антитерористична операція, тобто, фактично, війна з озброєним супротивником. Така ситуація призвела до збільшення кількості військових злочинів, що обумовлює принцип доступності до правосуддя у цій сфері».

За його словами, військовий суддя має необхідну кваліфікацію для розгляду цієї категорії справ, оскільки він має спеціальну освіту. Усе це забезпечує доступність до правосуддя. Крім того, військові судді мають необхідні допуски до документів, до яких інші судді можуть отримувати допуск тільки через спеціальні процедури, що ускладнює доступ до

правосуддя. Військові судді мають необхідні знання і навички, оскільки вони мають військову спеціальність та знання статутів Збройних сил України.

«Наступним кроком має стати відновлення у системі загальної юрисдикції спеціалізації суддів у військових справах, але з виправленням недоліків колишньої системи», – наголосив С. Алексєєв.

Фахове бачення необхідності відновлення військового судочинства окреслили суддя Верховного Суду України О. Волков та народний депутат В. Німченко. Серед основних передумов були зазначені: військові дії на території України, проблема доступу суддів до таємної військової інформації, додаткові вимоги до кваліфікації суддів, що стосуються знання саме військової справи та військової правової документації.

Зокрема, О. Волков зазначив, що «у Верховну Раду подано законопроект, що, по своїй суті, відновлює систему військових судів. Верховний Суд України офіційно повідомив Верховну Раду та комітети про те, що такий законопроект він підтримує і просить комітети і парламент підтримати його в залі та відновити систему військових судів».

Значну увагу під час заходу було приділено особливостям судового розгляду кримінальних справ про злочини, які виникають у сфері військових правовідносин.

Заступник голови комітету С. Алексєєв, підбиваючи підсумки обговорення, висловив упевненість у тому, що результати заходу сприятимуть не лише актуалізації обговорення серед фахівців, а й пришвидшать фахове впровадження законодавства стосовно діяльності системи військових судів в Україні (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/115271.html>). – 2015. – 9.09).

***

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування рекомендує парламенту відхилити законопроект про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад».

Як повідомили інформаційному управлінню в секретаріаті комітету, під час розгляду документа (реєстр. № 2067а) народні депутати взяли, зокрема, до уваги позицію Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України», яка у своєму висновку зазначила, що законопроект «базується на хибних висновках, спрямований на демонтаж реформи місцевого самоврядування та децентралізації влади», і пропонує зняти його з розгляду (*Офіційний веб-портал Верховної Ради України* (<http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/115251.html>). – 2015. – 9.09).

***

Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування розглянув проекти деяких законодавчих документів з питань місцевих виборів.

Це проект постанови Верховної Ради України про внесення зміни до п. 4 Постанови Верховної Ради України «Про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році» (реєстр. № 3017) та проект закону про внесення зміни до п. 4 розд. XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про місцеві вибори» (реєстр. № 3018), внесені членами комітету на розгляд парламенту.

На засіданні комітету, яке відбулося 2 вересня 2015 р., було розглянуто питання про постанови Центральної виборчої комісії від 29 серпня 2015 р. «Про неможливість проведення чергових виборів депутатів окремих районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад Донецької області та відповідних сільських, селищних, міських голів 25 жовтня 2015 року» (№ 207) та «Про неможливість проведення чергових виборів депутатів окремих районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад Луганської області та відповідних сільських, селищних, міських голів 25 жовтня 2015 року» (№ 208), що були прийняті ЦВК на виконання п. 4 Постанови Верховної Ради України №645-VIII «Про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році».

Зазначеними постановами Центральної виборчої комісії затверджені переліки районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад Донецької та Луганської областей, у яких неможливо на сьогодні забезпечити підготовку та проведення чергових виборів депутатів і відповідних сільських, селищних, міських голів, оскільки вони перетинаються лінією розмежування або розташовані в безпосередній близькості до неї та/або в яких відповідні військово-цивільні адміністрації, а також територіальні підрозділи Служби безпеки України та Міністерства внутрішніх справ України у зв'язку із здійсненням Російською Федерацією збройної агресії проти України не в змозі забезпечити безпеку громадян України, проведення виборів з дотриманням стандартів проведення виборів Організації з безпеки і співробітництва в Європі та в разі неможливості уникнення терористичної загрози.

Відповідно до п. 4 Постанови Верховної Ради України «Про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році» рішення Центральної виборчої комісії про неможливість проведення місцевих виборів на окремих територіях Донецької та Луганської областей невідкладно після його прийняття подається Центральною виборчою комісією до Верховної Ради України для затвердження.

Було взято до уваги, що переліки місцевих рад до згаданих постанов Центральної виборчої комісії були складені на підставі подань Донецької та Луганської військово-цивільних адміністрацій, оскільки згідно з п. 1 ч. 3 ст. 4 Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» надання інформації на запит Центральної виборчої комісії щодо можливості організації та підготовки відповідно до закону проведення відповідних виборів на окремих

територіях віднесено до повноважень обласних військово-цивільних адміністрацій.

Разом з тим народні депутати України (члени) зауважили, що п. 7 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про місцеві вибори», який набрав чинності після прийняття постанови Верховної Ради України № 645-VIII, встановлено дещо відмінний від зазначеного в п. 4 цієї постанови порядок врегулювання правовідносин щодо прийняття рішень про неможливість проведення місцевих виборів. Згідно з вказаним пунктом, Центральна виборча комісія, крім повноважень, передбачених Законом України «Про Центральну виборчу комісію», «у разі встановлення неможливості забезпечити підготовку та проведення місцевих виборів відповідно до положень цього Закону на окремих територіях приймає рішення про неможливість проведення виборів до відповідних органів місцевого самоврядування». При цьому Закон України «Про місцеві вибори» не передбачає затвердження відповідного рішення Центральної виборчої комісії Верховною Радою України на відміну від припису п. 4 вищезгаданої парламентської постанови.

Крім того, наголошувалося, що серед повноважень Верховної Ради України, які визначені виключно Конституцією України, відсутні положення щодо затвердження Верховною Радою України рішень Центральної виборчої комісії й додатково наділити парламент такими повноваженнями можна виключно шляхом зміни Основного закону, а не прийняттям звичайного закону чи постанови Верховної Ради України.

Під час розгляду було висловлено та підтримано пропозицію щодо необхідності внесення зміни до п. 4 Постанови Верховної Ради України «Про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році» з метою узгодження змісту цього пункту з положеннями п. 7 ч. 1 ст. 24 Закону України «Про місцеві вибори» та дотримання конституційної вимоги щодо обсягу повноважень Верховної Ради України.

Також на засіданні комітету було заслухано позицію представників Центральної виборчої комісії, інших запрошених на засідання осіб та ухвалено рішення підтримати пропозицію народних депутатів України, які є членами комітету, щодо виключення з тексту п. 4 Постанови Верховної Ради України від 17 липня 2015 р. № 645-VIII «Про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році» положення про затвердження Верховною Радою України рішення Центральної виборчої комісії про неможливість проведення виборів депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів на окремих територіях Донецької та Луганської областей.

Беручи до уваги, що відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 15 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» комітет при здійсненні законопроектної функції має право розробляти з власної ініціативи проекти законів та інших актів Верховної Ради України з питань, що віднесені до предметів відання комітетів, з подальшим внесенням їх на розгляд Верховної Ради України членами комітету за його рішенням, комітет доручив народним депутатам

України, які є членами Комітету з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування, розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проект постанови Верховної Ради України про зміну п. 4 Постанови Верховної Ради України «Про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році» та рекомендував Верховній Раді України прийняти його за основу та в цілому.

Під час розгляду цього питання члени комітету також звернули увагу на необхідність внесення узгоджених змін до Закону України «Про місцеві вибори».

Цей Закон був прийнятий Верховною Радою України 14 липня 2015 р. та набрав чинності 8 серпня 2015 р. Пункт 7 ч. 1 ст. 24 цього Закону передбачав, що «Центральна виборча комісія, крім повноважень, передбачених Законом України “Про Центральну виборчу комісію”, ...у разі встановлення неможливості забезпечити підготовку та проведення місцевих виборів відповідно до положень цього Закону на окремих територіях приймає рішення про неможливість проведення виборів до відповідних органів місцевого самоврядування».

Пунктом 4 розд. XV «Прикінцеві та перехідні положення» цього Закону встановлено, що «чергові місцеві вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутатів Севастопольської міської ради, депутатів районних, районних у містах, міських, селищних, сільських рад та міських, селищних, сільських голів на території Автономної Республіки Крим, а також депутатів обласних рад, окремих районних, районних у містах, міських, селищних, сільських рад і міських, селищних, сільських голів та рад об'єднаних громад на території Донецької і Луганської областей, призначені на 25 жовтня 2015 р., не проводяться у зв'язку із здійсненням Російською Федерацією тимчасової окупації та збройної агресії проти України та неможливістю забезпечення дотримання стандартів проведення виборів Організації з безпеки і співробітництва в Європі. Перелік адміністративно-територіальних одиниць, у яких не проводяться місцеві вибори, призначені на 25 жовтня 2015 р., визначається Верховною Радою України в постанові про призначення місцевих виборів».

Було взято до уваги, що п. 4 Постанови Верховної Ради України від 17 липня 2015 р. № 645-VIII «Про призначення чергових виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів у 2015 році» було встановлено, що «у разі неможливості організувати та підготувати відповідно до положень закону проведення місцевих виборів на окремих територіях Донецької та Луганської областей у зв'язку із здійсненням Російською Федерацією збройної агресії проти України, неможливістю дотримання стандартів проведення виборів Організації з безпеки і співробітництва в Європі, уникнення терористичної загрози, необхідністю забезпечення безпеки громадян України Центральна виборча комісія приймає рішення про неможливість проведення виборів депутатів відповідних місцевих рад та сільських, селищних, міських голів. Таке рішення невідкладно після його

прийняття подається Центральною виборчою комісією до Верховної Ради України для затвердження».

Припис вищевказаного Закону про визначення Верховною Радою України в постанові про призначення місцевих виборів переліку адміністративно-територіальних одиниць, у яких не проводяться місцеві вибори, призначені на 25 жовтня 2015 р., набрав чинності лише 8 серпня 2015 р. і об'єктивно не міг бути відображений у тексті раніше прийнятої Постанови Верховної Ради України від 17 липня 2015 р. № 645-VIII.

Разом з тим п. 4 цієї Постанови фактично передбачав формування Центральною виборчою комісією переліку саме місцевих рад, вибори депутатів яких і відповідних сільських, селищних, міських голів неможливо провести, а не переліку адміністративно-територіальних одиниць. Ця норма Постанови повністю відповідала п. 7 ч. 1 ст. 24 Закону, де також ішлося про визначення органів місцевого самоврядування, а не адміністративно-територіальні одиниці, а також змісту першого речення п. 4 розд. XV «Прикінцеві та перехідні положення Закону».

Також зазначалося, що припис про безпосереднє визначення Верховною Радою України переліку адміністративно-територіальних одиниць, де місцеві вибори не проводяться, не вповні корелюється з положеннями Конституції України, відповідно до яких Верховна Рада України уповноважена вирішувати питання про призначення (а не проведення) виборів до органів місцевого самоврядування (а не адміністративно-територіальних одиниць).

З огляду на зазначене, члени комітету констатували, що існує практична необхідність внесення зміни до п. 4 розд. XV «Прикінцеві та перехідні положення Закону» і вилучення з нього положення про визначення парламентом переліку адміністративно-територіальних одиниць, у яких не проводяться місцеві вибори, призначені на 25 жовтня 2015 р., оскільки Центральна виборча комісія, діючи в межах своїх повноважень відповідно до Закону, встановила неможливість проведення чергових виборів депутатів окремих районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад Донецької і Луганської областей та відповідних сільських, селищних, міських голів 25 жовтня 2015 р., сформувавши відповідні переліки з назвами місцевих рад і жодних інших переліків чи рішень будь-яких органів державної влади з цього приводу для належної організації та проведення виборчого процесу не потребується

Під час засідання комітету вказувалося, що головною метою розробки цих проектів є забезпечення вимоги ч. 2 ст. 19 Конституції України, що «органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України», та узгодження рішень Верховної Ради України, відображених у різних актах, з одного й того ж кола питань, що сприятиме впорядкуванню та правовій визначеності питань призначення, організації та проведення місцевих виборів на окремих територіях Донецької та Луганської областей *(Офіційний веб-портал*

Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua/news/Novyny/115224.html>). – 2015. – 8.09).

***

В среду, 9 сентября, народные депутаты от Радикальной партии во главе с лидером фракции О. Ляшко зарегистрировали в парламенте проект постановления о создании Временной следственной комиссии Верховной Рады по вопросу расследования обстоятельств трагических событий возле здания парламента, которые состоялись 31 августа 2015 г.

Как информирует MIGnews.com.ua, текст проекта постановления под № 3055 на сайте парламента пока не обнародован (<http://mignews.com.ua/politics/inukraine/6542739.html>).

Как сообщалось ранее, 31 августа Верховная Рада в первом чтении 265 голосами одобрила президентский законопроект о внесении изменений в Основной закон страны в части децентрализации власти. После этого под зданием парламента начались столкновения митингующих, выступающих против голосования за данный законопроект, с правоохранителями. В результате столкновений и брошенной в правоохранителей гранаты погибли три нацгвардейца, несколько военнослужащих в тяжелом состоянии. Пострадали более 140 правоохранителей и гражданских, в том числе представители СМИ ([MIGnews.com.ua](http://mignews.com.ua/politics/inukraine/6542739.html) (<http://mignews.com.ua/politics/inukraine/6542739.html>)). – 2015. – 9.09).

***

В среду, 9 сентября Оппозиционный блок зарегистрировал в Верховной Раде законопроект № 3061 «О парламентской оппозиции». Инициаторами проекта выступили председатель парламентской фракции «Оппозиционный блок» Ю. Бойко, народные депутаты В. Новинский, Ю. Иоффе и М. Папиев. Законопроект передан на рассмотрение руководства парламента.

Как подчеркнул Ю. Бойко, права парламентской оппозиции должны быть защищены на законодательном уровне. «Мы подали этот законопроект не по причине каких-то собственных амбиций, а потому, что работаем для наших избирателей. А для их защиты нам нужно иметь четко прописанные, гарантированные законом права», – заявил он.

В пресс-службе Оппозиционного блока напоминают, что 8 апреля этого года Верховная Рада отказалась принять во втором чтении зарегистрированный в ноябре 2014 г. проект закона № 0948 «О парламентской оппозиции» (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/323616.html>)). – 2015. – 9.09).

***

Верховній Раді України пропонують найближчим часом розглянути проект закону № 1675 «Про внесення змін до Податкового кодексу

України щодо визначення та порядку оподаткування операцій з електронними грошима», повідомляє прес-служба політичної партії «Блок Петра Порошенка» (БПП).

Серед авторів проекту закону народні депутати з фракції партії БПП: О. Порошенко, О. Белькова, П. Різаненко, А. Євлахов, О. Мушак.

«Основною метою законопроекту є закріплення на законодавчому рівні чіткого порядку оподаткування операцій з електронними грошима емітента електронних грошей та агентів емітента, а також закріплення права суб'єктів господарювання, які використовують спрощену систему оподаткування, приймати електронні гроші в якості оплати за товари та послуги, які вони надають, – пояснив один із співавторів законопроекту, народний депутат України О. Порошенко. – Використання електронних коштів сприятиме виведенню з тіні частини ринку розрахунків за товари та послуги в мережі Інтернет та приверне увагу іноземних інвесторів, що, в свою чергу, приведе до покращення інвестиційного клімату держави та принесе значні фінансові надходження до бюджету України. Тому основним завданням нашого законопроекту є встановлення чітких правових вимог та механізмів здійснення оподаткування операцій з електронними грошима, що дасть можливість гарантувати законність, прозорість та визначеність підходу до оподаткування таких операцій».

Він зазначив, що законопроектом пропонується внести ряд змін до положень Податкового кодексу України, зокрема врегулювати відносини, що виникають при здійсненні оподаткування операцій з електронними грошима, які здійснюють агенти емітента електронних грошей. «Необхідно встановити чіткий порядок здійснення оподаткування вказаних операцій з електронними грошима, а також надати право суб'єктам господарювання, які підпадають під спрощену систему оподаткування, приймати електронні гроші в якості оплати за товари та послуги, які вони надають», – сказав співавтор закону.

Автори законопроекту переконані, що його прийняття приведе до збільшення привабливості використання електронних грошей для суб'єктів господарської діяльності, що, у свою чергу, приведе до швидкого розвитку ринку електронних грошей і виведення з тіні значної кількості платежів в Інтернеті, а разом із цим і збільшить надходження до державного бюджету (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua/ua/news/-/358380/radi-proponuyut-vuznachyty-poryadok-opodatkovannya-operatsij-z-elektronnyu-groshyma>)). – 2015. – 9.09).

***

Парламентська фракція «Самопоміч» визначилася з кандидатом на посаду координатора коаліції. Народні депутати цієї політичної сили вважають, що голова фракції «Блок Петра Порошенка» Ю. Луценко повинен стати координатором коаліції. Таке рішення своїх однопартійців висловив голова фракції «Самопоміч» О. Березюк.

«На нашу думку, координатором коаліції повинен бути керівник найбільшої фракції парламенту. Це був завжди Ю. Луценко, і коли був

координатором Ю. Луценко – ми працювали», – заявив О. Березюк в ефірі одного з українських телеканалів.

Нагадаємо, що народний депутат, лідер Радикальної партії О. Ляшко на засіданні парламенту заявив з трибуни, що складає повноваження координатора коаліції.

Пізніше О. Ляшко сказав, що замість нього новим координатором коаліції Верховної Ради VIII скликання стане лідер партії «Батьківщина» Ю. Тимошенко.

Сама ж Ю. Тимошенко заявила про те, що не планує очолювати коаліцію. Свій «голос» вона віддасть за спікера Верховної Ради В. Гройсмана (*Преса України* (<http://uapress.info/uk/news/show/94571>). – 2015. – 9.09).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України провів телефонну розмову з федеральним канцлером Німеччини, президентом Франції та президентом Росії.

Співрозмовники обговорили стан виконання Мінських домовленостей та результати останнього засідання Тресторонньої контактної групи та її чотирьох робочих підгруп, яке відбулося 8 вересня у Мінську.

Співрозмовники відзначили значний прогрес на шляху до припинення вогню і відзначили необхідність підписання найближчим часом документу щодо відводу від лінії зіткнення танків, гармат калібром до 100 мм та мінометів до 120 мм за належного моніторингу і верифікації режиму відводу з боку інспекторів СММ ОБСЄ, зокрема шляхом створення постійно діючих пунктів вздовж лінії зіткнення. Президент України також наголосив на необхідності виведення усіх іноземних військ з окупованих територій та відновлення повного контролю України над державним кордоном.

Лідери України, Німеччини і Франції погодилися, що проведення псевдовиборів в окремих районах Донецької та Луганської областей буде порушенням Мінських домовленостей і поставить під загрозу весь процес подальшого політичного врегулювання.

Президент України П. Порошенко закликав негайно звільнити усіх українських заручників, зокрема й тих, хто незаконно утримується в російських тюрмах – О. Сенцова, О. Кольченка і Н. Савченко.

Співрозмовники узгодили подальший графік контактів у Нормандському форматі: зустріч міністрів закордонних справ 12 вересня у Берліні і зустріч на найвищому рівні на початку жовтня у Парижі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Президент П. Порошенко виступає за проведення місцевих виборів 25 жовтня на підконтрольній українській владі частині Донбасу. «Я за те, щоб вибори були всюди, за винятком тих районів, які безпосередньо

знаходяться на лінії зіткнення і де є загроза спонтанних, неочікуваних обстрілів, де ми просто не зможемо захистити людей», – сказав глава держави під час засідання Ради регіонального розвитку.

Щодо зазначених територій, то за словами П. Порошенка, вибори будуть призначені одразу після стабілізації ситуації. «Тільки-но там ситуація буде стабілізована, Верховна Рада призначить дати нових виборів і там», – сказав Президент.

Глава держави зазначив, що питання проведення чи не проведення виборів широко обговорювалося ним з представниками влади на Донбасі. За його словами, приводилися досить вагомі аргументи щодо не проведення голосування. Однак Президент вважає принциповим забезпечити вільне волевиявлення мешканцям Донбасу. «Я усвідомлюю всі ризики і небезпеки. Найскладнішим у цьому сенсі для мене було прийняття рішення щодо проведення виборів у Маріуполі. Непросте питання. Але це місто стало символом українського Донбасу і не довіряти, не дати можливості висловитися мешканцям Маріуполя щодо майбутньої влади буде несправедливо, в першу чергу, по відношенню до них», – сказав П. Порошенко.

Президент зауважив, що прибічники не проведення виборів на зазначених територіях висловлювали побоювання щодо результатів голосування. Однак, на переконання глави держави, це не повинно бути перешкодою для чесного і об'єктивного волевиявлення. «Мені весь час нашіптували, що проголосувати вони можуть якось не так... Але в демократичному суспільстві хіба може це бути підставою для того, щоб не дати вибору? В нас не може бути подвійних стандартів. Я наголошую і впевнений в тому, що вибори мають пройти. Як люди проголосують, так і буде. Воля виборців для мене – Закон», – підкреслив глава держави і подякував ЦВК за ухвалення відповідного рішення.

Президент також зауважив, що право обирати своїх представників на чесних, прозорих і демократичних виборах – це те, що докорінним чином відрізняє Україну від політичної культури окупованих Росією територій: «Там люди такого базового права геть позбавлені».

Глава держави зазначив, що так звані вибори в «ДНР» та «ЛНР» «навіть фарсом назвати не можна». «Коли голосують під дулами автоматів – це вже не фарс, а справжня трагедія», – зазначив П. Порошенко (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Президент України підписав Указ «Про забезпечення проведення демократичних, чесних і прозорих місцевих виборів 25 жовтня 2015 року». Підпис під документом глава держави поставив під час засідання Ради регіонального розвитку.

Президент назвав головним завданням органів влади на місцях забезпечити проведення виборів у відповідності з найвищими європейськими

стандартами та вимогами ОБСЄ. «Наш обов'язок як чинної влади – забезпечити бездоганне проведення цих виборів, на такому ж високому рівні, як були проведені президентська та парламентська кампанії, – наголосив Президент. – Кожен глава адміністрації головою відповідає не за результат пропрезидентської політичної сили, а за чистоту процесу і відповідність всіх етапів виборів стандартам ОБСЄ, нормам європейської політичної культури. Як за підсумками виборів виглядатиме країна, мене цікавить значно більше, ніж результати конкретних партій», – заявив П. Порошенко.

Президент зазначив, що місцеві вибори 25 жовтня відбудуться на основі нового закону: «Як ми і обіцяли, як було закладено в Коаліційній угоді, вибори будуть проходити на пропорційній основі з відкритими списками. Доля кандидата від тієї чи іншої партії залежатиме не від примх партійних вождів, де вони поставлять на тому чи іншому місці в списку того чи іншого кандидата. Доля виборів буде залежати від людей. Торгувати прохідними місцями за таких правил неможливо, і це є рішучий і великий крок у боротьбі з політичною корупцією», – заявив глава держави.

Президент акцентував увагу на тому, що в законі прописана не лише процедура обрання, а й «вперше в нашій історії – порядок відкликання депутата». Загальна кількість депутатів місцевих рад по країні істотно скорочується. У містах з кількістю виборців понад 90 тис. вибори мерів проводитимуться в два тури. Не менше 30 % кандидатів мають становити жінки.

Глава держави зазначив, що збільшення повноважень місцевої влади та органів місцевого самоврядування потребують більшої відповідальності з боку виборців.

Президент закликав усі партії в передвиборній конкуренції не перетинати «червоних ліній», за якими внутрішня політична боротьба досягла би такого напруження, що послабила би здатність країни протистояти зовнішнім загрозам. «Я наголошую, якщо хтось незадоволений владою, він має не брати гранату і йти на площу, а на виборчу дільницю з бюлетенем. Для того, власне, вибори й придумали», – наголосив глава держави (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Президент України П. Порошенко взяв участь у другому засіданні Ради регіонального розвитку. Глава держави закликав керівників місцевих органів влади йти до людей і детально обговорювати з ними переваги, які несе реформа з децентралізації.

Глава держави зазначив, що, за даними останніх соціологічних досліджень, 74 % громадян підтримують реформу з децентралізації. «Ця реформа є ще одним гарантом подальшої демократизації України, бо фінансова влада розосереджується між тисячами громад, які і є основою децентралізації», – заявив П. Порошенко. – Вперше за 24 роки нашої історії Президент та уряд, київська влада добровільно позбавляються частини

надзвичайно важливих своїх повноважень і передає їх територіальним громадам, на користь виконкомів, які формуються відповідними радами. В цих умовах стверджувати, що, навпаки, відбувається централізація – ну як же не соромно?».

Глава держави зазначив, що ті, хто стверджують про, навпаки, збільшення повноважень Президента, не наводять жодних аргументів. «Саме тому їм не потрібна дискусія. Саме тому намагалися зірвати прийняття змін до Конституції в Верховній Раді 31 числа, щоб уникнути предметного і якісного обговорення. Вони прийшли туди, не щоб почути аргументи, вони прийшли туди, щоб зірвати процес», – заявив глава держави.

Президент зазначив, що за його дорученням на сьогодні через зміни до Податкового та Бюджетного кодексів уже зміцнено фінансову основу місцевого самоврядування. «Інфляційний ефект дещо порушує чистоту експерименту, але ми вже можемо стверджувати, що доходи місцевих бюджетів явно зросли», – зазначив П. Порошенко.

Глава держави наголосив, що поточна діюча система призначень голів державних адміністрацій, як обласних, так й районних, не відповідає європейським стандартам: «Ми в Києві розглядаємо тисячі резюме, обмінюємося тонами паперів і з дистанції у 800 км вирішуємо конкретні проблеми, які знаходяться під носом у людей, які проживають на території громади... Я думаю, треба... треба їм дати право визначати, що саме треба робити», – сказав глава держави.

Президент укотре наголосив на тому, що децентралізація немає нічого спільного з федералізацією. «Ні в якому разі я не допущу децентралізації в питаннях оборони, національної безпеки, зовнішньої політики, боротьби з корупцією, забезпечення захисту прав і свобод громадян. З цього приводу проводиться і буде проводитись централізована державна політика. Україна є, була і 100-відсотково буде унітарною державою, як би не хотілося змінити цей унітарний устрій нашим ворогам», – зазначив Президент.

П. Порошенко наголосив: «Українська Конституція буде залежати виключно від українського народу. Жоден її параграф, жоден її рядок не будуть писатися ні в Москві, ні в Брюсселі, ні в Вашингтоні. В Києві».

Говорячи про контрольно-наглядний інститут префектів, Президент роз'яснив функції та процедуру їх призначення: «Вони не втручаються в управління територією, а лише наглядають за дотриманням Конституції та законів; координують процеси, пов'язані з обороною та безпекою. Хто спробує префектами лякати дітей – не вийде, бо це брехня». За словами Президента, у префектів залишається лише право оскаржити в суді незаконне рішення місцевої ради, а призначає префектів не Президент одноосібно, а виключно й лише за поданням уряду, за механізмом, за яким нині призначаються голови місцевих адміністрацій.

«Кожен з вас... знає, що на сьогоднішній день Верховна Рада без будь-яких пояснень і попередніх процедур має право оголосити позачергові вибори ради того чи іншого рівня, розпустивши відповідну раду. Ми, навпаки, зараз захистили громаду, захистили її вибір, значно

регламентувавши цей процес, бо раді відповідного рівня щось загрожує лише тоді, коли вона своїм рішенням порушила Конституцію», – наголосив Президент, додавши, що Президент не стверджує, що це відбулося, а лише має право звернутися до Конституційного Суду.

Глава держави запитав риторично: «Чи повинен Президент мати таке право? Повинен! Україна зараз перебуває в умовах агресії. З минулого року проти України намагалися розвернути парад суверенітетів. Створити проект «Новоросія» як мінімум у дев'яти областях України. І лише консолідовані і ефективні дії української влади і українського народу зупинили цей парад» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua>). – 2015. – 9.09).

***

У четвер, 10 вересня, Прем'єр-міністр України А. Яценюк перебуває з робочим візитом у Словацькій Республіці.

Відбувається зустріч глави уряду України з президентом Словаччини А. Кіскою.

А. Яценюк також зустрінеться з прем'єр-міністром Словаччини Р. Фіцом та головою словацького парламенту П. Пелегріні.

Порядок денний переговорів з керівництвом Словаччини передбачає широкий ряд питань двосторонньої співпраці, включаючи безпекову, енергетичну і торговельну проблематику, тематику гуманітарного співробітництва, а також європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Під час візиту передбачено підписання двосторонніх міжвідомчих документів, які стосуються співробітництва у сферах енергоефективності, енергозбереження та відновлюваної енергетики та про співробітництво у сфері фізичної культури і спорту (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 10.09).

***

Україна виконала свою частину мінських домовленостей: «Будь-які дискусії про перекладання відповідальності на Україну є безпідставними і неприйнятними. Україна є жертвою. Агресором є Російська Федерація», – заявив Прем'єр-міністр України А. Яценюк після завершення зустрічі з главою уряду Республіки Польща Е. Конач у Варшаві.

Він нагадав про ключові вимоги мінських домовленостей. Перший пункт, підкреслив глава уряду України, – це припинення вогню: «Його не відбувається. Так, інколи стається, що суттєво зменшується кількість обстрілів, але потім знову з'являється».

Пункт другий – це відведення російських бандитів і терористів з території України. Підкреслюю, не тільки відведення техніки чи озброєння, а виведення регулярних російських військ і російських бандитів з української території. Пункт третій – це відновлення контролю над українським державним кордоном, для того щоб ці бандити не повернулися назад».

А. Яценюк також підкреслив, що проведення виборів в Україні в цілому «і на українській території, якою є Донецьк, Луганськ, і в тому числі Крим», повинно відбуватися виключно за нормами міжнародних стандартів і критеріїв ОБСЄ – прозорі та чесні вибори.

«Ми звернулися до ОБСЄ і БДІПЛ (Бюро демократичних інститутів і прав людини. – Прим. ред.) з проханням дати нам відповідь, чи є сьогодні умови для того, щоб провести там чесні й прозорі вибори. Як можна іти на виборчу дільницю і опускати бюлетень під дулом російського автомата? Це фікція, – підкреслив глава уряду України. – Будь-які спроби Російської Федерації, тому що в Донецьку і Луганську російські найманці, провести будь-які незаконні вибори на цих територіях означають повний і тотальний зрив мінських домовленостей».

Глава уряду України відзначив позицію Польщі «щодо підтримки України, щодо єдності Європейського Союзу, Сполучених Штатів Америки в питанні санкцій проти Російської Федерації»: «Ми разом із цивілізованим світом вимагаємо виконати “Мінськ” – припинити стріляти і вбивати українців, вивести російські війська і відновити контроль над кордоном. Тоді ця криза, яка була створена Росією, і ця військова агресія зупиниться».

А. Яценюк також наголосив, що Росія зацікавлена в дестабілізації ситуації в цілому у світі: «Наслідки дестабілізації знає не тільки Україна, але вже і Європа. Ми як ніхто вас розуміємо, коли зараз сотні тисяч мігрантів з зон військових конфліктів шукають притулок в країнах-членах Європейського Союзу. Тому що у нас через російську військову агресію 1,5 млн тимчасово переміщених осіб, яким треба дати роботу, зарплати, пенсії, житло. Це означає, що ми повинні шукати відповідь на ці виклики разом» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 9.09*).

***

«У міжнародних відносинах є визначення – стратегічні партнери. Думаю, що в наших двохсторонніх відносинах із Польщею треба ввести нову категорію міжнародних стосунків – це стратегічні друзі», – підкреслив Прем'єр-міністр України А. Яценюк після завершення зустрічі з главою уряду Республіки Польща Е. Конач у Варшаві.

«Польща для нас є близькою країною. Польща для нас є взірцем реформ. Ви на своєму прикладі довели, що якщо розпочати реформи, пройти дуже складний шлях – і на першому етапі, можливо, ці реформи не сприймалися, але дали реальні результати, – то можна стати членом Європейського Союзу. Ви це показали».

Більше того, підкреслив глава уряду України, Польща не просто стала членом ЄС, а «за останні вісім років стала одним із основних драйверів економічного розвитку Європейського Союзу».

А. Яценюк підкреслив, що для України «голос і позиція Польщі по відношенню до України в країнах-членах Європейського Союзу є надважливими»: «Ми просимо більше Польщі в українському питанні. Адже

ми знаємо, що так, як ви нас розумієте, мало хто нас розуміє взагалі у світі»
(Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 9.09).

***

«Україна хоче стати частиною великого газового енергетичного хабу, який зараз розробляється Польщею, Румунією, Угорщиною і Словаччиною. Це означає, що перетоки газу між нашими країнами будуть вільні і ми зможемо вільно торгувати, без будь-яких обмежень», – наголосив Прем'єр-міністр України А. Яценюк після завершення зустрічі з главою уряду Республіки Польща Е. Копач у Варшаві.

«Це ще один крок до того, щоб Україна стала більш енергонезалежною», – підкреслив глава уряду.

Створення цього великого газового енергетичного хабу, яке відповідає всім критеріям і стандартам енергетичної політики в Європейському Союзі – і третьому енергетичному пакету, і Європейській хартії – «це ще один шлях, як нам зробити ціну на газ ринковою, як позбавитися від російської газової залежності і як запровадити нові і прозорі умови для функціонування енергетичного ринку», – наголосив А. Яценюк.

Він також нагадав, що підписано меморандум, який дає можливість почати проектування будівництва газового інтерконектора між Україною й Польщею загальним обсягом постачання до 10 млрд куб. м газу. Україна, зазначив А. Яценюк, уже провела попередні розрахунки, за якими на цей проект Україні необхідно 160 млн дол.: «Зараз ми очікуємо розрахунки від наших польських друзів».

Глава уряду України також повідомив, що під час зустрічі з Е. Копач було обговорено питання розширення співпраці двох країн у митній справі: «Сьогодні ми разом прийняли рішення щодо невідкладного початку переговорів про підписання нової угоди про пункти спільного контролю на наших митницях». Він нагадав, що за чинною угодою, підписаною 2001 р., діє чотири пункти спільного контролю: «Ми запровадимо спільний контроль між Україною і Польщею на восьми відповідних пунктах пропуску».

А. Яценюк висловив вдячність главі уряду Польщі за підтримку України, за високий рівень діалогу і «за ті практичні рішення, які ми спільно приймаємо» (Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 9.09).

***

У понеділок, 7 вересня, Прем'єр-міністр України А. Яценюк провів зустріч з генеральним директором Європейської організації з безпеки авіонавігації «Євроконтроль» Ф. Бреннером.

Глава уряду України висловив вдячність за технічну допомогу з боку «Євроконтролю» та підтримку в імплементації ініціативи «Єдине європейське небо». Учасники зустрічі зупинилися на питанні можливості збільшення кількості потоків повітряного руху над Україною та західною частиною Чорного моря, значна частина яких була втрачена через тимчасову окупацію Росією Автономної Республіки Крим.

Сторони визнали, що документ, підготовлений Україною спільно з «Євроконтролем», підтверджує ефективність нашого співробітництва в частині аналізу безпеки польотів у зазначеному повітряному просторі.

Під час зустрічі також були обговорені питання посилення співпраці Державного підприємства обслуговування повітряного руху України «Украерорух» та «Євроконтролю». Зокрема, порушувалося питання участі «Украероруху» в наданні централізованих послуг «Євроконтролю» країнами всього європейського співтовариства в рамках створення та розвитку єдиної європейської системи організації повітряного руху (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 8.09*).

***

У змінах до Державного бюджету пропонується виділити додатково 56 млн грн для доплат соціальним працівникам, які задіяні в процесі оформлення субсидій і на яких на сьогодні йде неймовірно велике навантаження, повідомив Прем'єр-міністр України А. Яценюк у вівторок, 8 вересня, під час розширеного засідання уряду за участі Президента України П. Порошенка та Голови Верховної Ради України В. Гройсмана.

Він зазначив, що до процесу оформлення субсидій залучена Укрпошта. Ця установа, за словами А. Яценюка, «виділила 2 млн грн на преміальний фонд для своїх працівників, які допомагають нам оформляти субсидії».

Глава уряду також підкреслив, що торік субсидії отримували 450 тис. домогосподарств, а в цьому році – уже 2,7 млн: «Ми очікуємо, що ще мінімум 2 млн домогосподарств прийдуть оформляти субсидії».

У бюджеті для забезпечення субсидіями передбачено 24,5 млрд грн, нагадав він.

Ще 5,9 млрд грн передбачено в змінах до Державного бюджету на компенсацію різниці в тарифах: «Курс долара виріс на початку поточного року, а тарифи не були підняті. Держава взяла на себе компенсацію різниці в тарифах у зв'язку з ростом курсу долара. Ми напрацювали систему, яка дасть можливість скомпенсувати людям втрати» (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 8.09*).

***

Річний план закупівель Міноборони 2015 р. передбачає 513 процедур закупівлі на суму понад 9 млрд грн. Про це на брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі повідомила помічник Міністра оборони України – прес-секретар полковник В. Кушнір. За словами офіцера, відповідно до річного плану, Міністерство оборони вже розпочало 506 закупівельних процедур очікуваною вартістю близько 8 млрд 800 млн грн.

Зокрема, 2 млрд 760 млн грн передбачається на закупівлю речового майна, 1 млрд 960 млн грн – на закупівлю пально-мастильних матеріалів, 1 млрд 740 млн грн – на оплату послуг харчування, 733 млн грн – на ремонт

озброєння та військової техніки, 394 млн грн – на закупівлі систем та послуг зв'язку тощо.

З початку року Міністерство оборони України уклало 560 договорів і додаткових угод за напрямом тилового забезпечення на суму близько 6 млрд 300 млн грн. Уже надійшла продукція та надані послуги з тилового призначення на суму близько 4,5 млрд грн.

Зокрема, Міністерство оборони уклало 44 договори та додаткові угоди на постачання близько 100 тис. тонн бензину, дизельного пального, авіаційного гасу та мастил, більше 400 договорів та додаткових угод на постачання речового майна, 79 договорів та додаткових угод на закупівлю послуг з харчування та продовольства, а також 13 договорів на надання лазне-пральних послуг.

У 2015 р. Міністерство оборони України провело процедури закупівель та забезпечило постачання продовольства для доукомплектування 300 тис. наборів сухих пайків. Продовжується укладання договорів для укомплектування ще 400 тис. наборів.

Триває постачання одноразового посуду для харчування військовослужбовців у польових умовах на суму близько 4 млн грн, а також обладнання для їдалень на суму 5,7 млн грн.

Контроль Міністерством оборони якості харчових продуктів, які постачаються для Збройних сил України, дозволив у 2015 р. запобігти потраплянню на солдатський стіл близько 354 т неякісної їжі.

За напрямом речового забезпечення у 2015 р. Збройні сили України отримали 198 тис. комплектів літніх польових костюмів, 120 тис. пар берців, 40 тис. пар гумових чобіт, 140 тис. утеплених курток та 90 тис. пар утеплених штанів, 58 тис. бронежилетів “Корсар МЗс-1-4” та 75 тис. кулезахисних шоломів “Каска 1М”, 50 тис. костюмів для спеціалістів різних родів військ і служб, 98,5 тис. комплектів костюмів для захисту від води, 50 тис. карематів, більше 90 тис. спальних мішків, 62 тис. ідентифікаційних жетонів тощо (*Урядовий портал (<http://www.kmi.gov.ua>). – 2015. – 8.09*).

***

Як повідомила на брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі помічник Міністра оборони України – прес-секретар полковник В. Кушнір, через Трастові фонди здійснюватиметься допомога країн НАТО Збройним силам України за такими напрямками:

модернізація системи зв'язку та автоматизації вартістю 2 млн 90 тис. євро;

реформування систем логістики і стандартизації Збройних сил України вартістю 1 млн 195 тис. євро;

фізична реабілітація та протезування військовослужбовців, поранених в АТО, вартістю 845 тис. євро;

кіберзахист вартістю 815 тис. євро, а також перепідготовка та соціальна адаптація військовослужбовців вартістю 410 тис. євро.

Напрями витрат коштів за кожним із проектів проходять погодження у Штаб-квартирі Альянсу.

Іноземні радники при Міністерстві оборони та Збройних силах України надають активну консультативно-дорадчу допомогу у здійсненні реформ Українського війська.

За останні місяці за сприяння іноземних радників та експертів Альянсу Міністерство оборони України опрацювало проект Стратегії національної безпеки України, нової редакції Концепції розвитку сектору безпеки і оборони України, Стратегічного оборонного бюлетеня України, Державної цільової оборонної програми оптимізації та реорганізації Збройних сил України на 2015-2017 рр., Воєнної доктрини України, а також концепції Державної цільової оборонної програми розвитку озброєння та військової техніки Збройних сил України на період до 2020 р. Більшість із цих стратегічних документів уже схвалені урядом.

Крім того, за сприяння іноземних радників у Збройних силах України запроваджено нові стандарти підготовки військ і органів управління з урахуванням досвіду АТО та стандартів НАТО, створюються Сили спеціальних операцій, підготовлено пілотний проект з відродження та розвитку Військово-морських сил Збройних сил України.

На підставі стандартів НАТО в Міноборони опрацьовано та введено в дію 62 нормативно-правових документи Альянсу. Серед них – такі важливі стандарти речового забезпечення, як “Характеристики та захисні властивості бойового одягу військовослужбовця”, “Захист очей військовослужбовця – балістичний захист”, “Критерії до бойового шолому НАТО”, “Методи балістичних випробувань персональних броньованих засобів захисту та бойового обмундирування” (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 8.09*).

***

8 вересня в Міністерстві культури України відбулося засідання міжвідомчої робочої групи з підготовки третьої періодичної Доповіді про виконання Україною зобов'язань щодо Європейської хартії регіональних мов або мов меншин.

Розпочав засідання голова робочої групи, заступник міністра культури з питань європейської інтеграції А. Вітренко. У вступному слові він зазначив: «Ратифікація Україною Європейської хартії регіональних мов або мов меншин була важливим кроком на шляху входження країни до європейського простору. Тому важливо підтримувати дану ініціативу і всіляко сприяти захисту мовних питань не лише українського народу, а й мовних меншин України».

Під час засідання розглядався стан підготовки третьої періодичної Доповіді про виконання Україною зобов'язань щодо Європейської хартії регіональних мов або мов меншин. Зокрема, плани роботи міжвідомчої робочої групи, основні пункти документа Ради Європи щодо проблемних питань у сфері застосування Європейської хартії регіональних мов або мов

меншин в Україні, а також детальне опрацювання Доповіді з урахуванням пропозицій членів міжвідомчої робочої групи.

Свої пропозиції щодо підготовки Доповіді висловили директор департаменту у справах релігій та національностей Мінкультури А. Юраш, доктор юридичних наук, професор, член Комітету експертів Європейської хартії регіональних мов або мов меншин від України В. Мицик, завідувач відділу мов України Інституту мовознавства ім. О. О. Потебні Б. Ажнюк, радник відділу національних меншин і віросповідань департаменту світового українства та культурно-гуманітарного співробітництва Міністерства закордонних справ Д. Козоріз, директор департаменту загальної та дошкільної освіти Міністерства освіти і науки Ю. Костенко, начальник відділу аналізу та розвитку інформаційного простору управління розвитку інформаційної сфери та європейської інтеграції Держкомтелерадіо В. Климович, співробітник управління організації соціального захисту постраждалих внаслідок надзвичайних ситуацій Міністерства соціальної політики М. Щербаков і співробітник управління контролю та аналізу телерадіомовлення Національної ради Л. Сокур (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 8.09).

ПОЛІТИКА

Председатель Еврокомиссии Ж.-К. Юнкер высказался в поддержку введения безвизового режима для граждан Украины. Об этом он сообщил в Страсбурге, выступая перед Европарламентом с докладом о положении в Евросоюзе.

По словам президента Еврокомиссии, он «сделает все» для того, чтобы украинские граждане получили право на безвизовые путешествия.

Ж.-К. Юнкер также сказал, что ЕС поддерживает и должен продолжать поддерживать Президента Украины П. Порошенко, передает слова главы Еврокомиссии британское издание The Telegraph.

В контексте российской агрессии в Украине Ж.-К. Юнкер заверил, что ЕС гарантирует поддержку и солидарность с восточными странами ЕС, включая Польшу и Прибалтику, в случае угрозы их границам (*Цензор.НЕТ* (<http://censor.net.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Миссия Бюро демократических институтов и прав человека Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе (БДИПЧ/ОБСЕ) не будет наблюдать за выборами, которые запланировали самопровозглашенные Донецкая и Луганская народные республики. Об этом заявила глава миссии БДИПЧ/ОБСЕ Тана де Зулуэта на пресс-конференции в Киеве 9 сентября (<http://korrespondent.net/ukraine/3561131-obse-otkazalas-nabluidat-za-vyboramy-v-donetske-y-luhanske>).

Она напомнила, что миссия работает на местных выборах в Украине по приглашению украинской власти по собственной методологии. В настоящее время миссия по наблюдению за местными выборами в Украине состоит из 16 экспертов, которые будут работать в Киеве, а в ближайшее время прибудут еще 100 долгосрочных наблюдателей, которые намерены выполнять мандат на местах.

«Один из принципов ОБСЕ – мы всегда работаем по приглашению государства-члена организации. Мы не можем принимать приглашения в какое-то образование, не являющееся государством-членом ОБСЕ и которое не сможет обеспечить необходимые условия (для организации и проведения выборов. – Прим. ред.)», – пояснила Тана де Зулуэта.

Отвечая на вопрос журналистов, каковы будут особенности работы наблюдателей БДИПЧ в зоне проведения антитеррористической операции на Востоке Украины, Тана де Зулуэта сказала: «Мы будем опираться на решения украинского правительства» (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 9.09).

***

Майбутні вибори будуть особливими з точки зору ймовірності провокацій. Про це під час засідання Ради регіонального розвитку заявив глава МВС А. Аваков (<http://ua.112.ua/golovni-novyni/avakov-maibutni-vybory-budut-osoblyvymy-z-pohliadu-imovirnosti-provokatsii-257283.html>).

«Ми передбачили цілий план, як ми будемо підтримувати правопорядок, цей план буде доведений ...на селекторній нараді всім начальникам УВС обласних, міста. Цей план передбачає щільну взаємодію з органами влади, місцевого самоврядування, меріями, взаємодію з СБУ, з іншими правоохоронними органами, – заявив А. Аваков. – По кожній області ми розуміємо деякі специфіки, я б хотів мати зустріч, розмову з кожним головою адміністрації і з мерами, розуміючи, що у нас ці вибори будуть особливі з точки зору можливих провокативних дій» (*112 Україна* (<http://ua.112.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Центральна виборча комісія (ЦВК) просить приділити особливу увагу безпеці членів виборчкомів під час проведення виборів у місцеві ради в тих районах Донецької та Луганської областей, які контролюються українською владою. Про це заявив заступник голови ЦВК А. Магера.

«Позиція ЦВК ніколи не буде відмінною від позиції вищих інститутів влади, зокрема в тій частині, яка стосується безпеки на відповідних територіях. Я переконаний, що позиція ЦВК не буде відрізнятися від тих пропозицій, які будуть до нас надходити від обласних військово-цивільних адміністрацій», – заявив А. Магера.

Він також звернувся до міжнародних спостерігачів, щоб при спостереженні на виборах у Донецькій і Луганській областях вони

координували своє пересування та місцеперебування з обласними ЦВА (*112 Україна* (<http://ua.112.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Нова квота виборчого законодавства не сприятиме потраплянню в місцеві ради активістів і громадських діячів. На цьому наголосила голова львівського осередку Комітету виборців України С. Саврук.

«Недосконалістю нового виборчого законодавства є також норма, яка не зобов'язує політичні партії та кандидатів пропонувати виборцеві свої виборчі програми, – зазначила С. Саврук. – Відсутність такої вимоги призведе до сплеску популізму з боку учасників виборів. Кандидати не пропонуватимуть чітких кроків зі свого боку, а просто апелюватимуть до емоцій виборця. Це, на жаль, традиційна проблема українських виборів. Тому ми радимо виборцю вимагати від кандидатів конкретних результатів діяльності й очікувати конкретні дії від них».

Серед недоліків нового виборчого законодавства у КВУ називають також відсутність покарання за недотримання гендерних квот, а також відсутність відповідальності за недотримання норми надання фінансових звітів з боку учасників виборів.

Виникатимуть на цьогорічних виборах проблеми і в територіальних виборчих комісіях. У зв'язку з тим, що виборче законодавство перед кожними виборами змінюється, а також оновлюється відсотків на 30 склад територіальних виборчих комісій, їхнім новим працівникам буде складно працювати й оперативно ухвалювати правильні рішення (*Вголос* (<http://vgolos.com.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Укрупнение политических сил не произошло после принятия Закона Украины «О местных выборах», поскольку олигархические силы создают проекты партий только под свои экономические интересы в конкретном регионе. Об этом заявил председатель правления центра социологических и политических исследований «Соціовимір» С. Таран.

«Партии все очень разные, у нас были такие наивные надежды, что после принятия нового Закона “О местных выборах” пройдет значительное укрупнение политических сил, ведь новый закон способствует как раз большим политическим силам, поскольку нужно найти больших, сильных кандидатов, а это не всегда просто сделать тем политическим силам, которые не имеют достаточного политического веса и просто экономических ресурсов на выборах», – сказал эксперт.

По его словам, этого не произошло, ведь во многих экономических группах и олигархических силах есть заинтересованность лишь отдельными регионами, поэтому они создают проекты партий только под свои экономические интересы в конкретном регионе. Со временем таких политических проектов будет меньше, но сегодня страна переживает очень

серьезный расцвет созданий партий (*Главком (<http://glavcom.ua>)*. – 2015. – 9.09).

***

Лідер «Батьківщини» Ю. Тимошенко підготувала звернення до ГПУ за фактом встановлення необґрунтованих тарифів.

«Сьогодні я вирішила застосувати крайній крок, який, на мій погляд, може вплинути на уряд жити і працювати для людей, для країни, а не для корупційних об'єктів. Я підготувала звернення до Генпрокуратури, зараз у мене в руках заява про злочин, скоєний всіма посадовими особами, які безпосередньо брали участь у формуванні необґрунтованих, завищених, спекулятивних тарифів на тепло та цін на газ для населення України, – заявила Ю. Тимошенко. – Я стверджую, що уряд, який затверджував постановою баланс розподілу природного газу на 2015 р., порушив закон про засади функціонування ринку природного газу, а саме ст. 10, і не додав, як мінімум, 3,1 млрд куб. м газу населенню, і тоді запитання, куди цей газ подівся? Є відповідь на це запитання, і вона в заяві про злочин, яка направляється до Генпрокуратури. Замість того щоб ці 3,1 млрд куб. м газу віддати населенню згідно із законом, це було віддано близьким до уряду комерційним структурам, безумовно, на корупційній основі».

Зазначимо, згідно з розрахунками, поданими лідером «Батьківщини» під час роботи ТСК щодо тарифоутворення, обґрунтована вартість газу становить 3505 грн за 1 тис. куб. м. Раніше глава НАК «Нафтогаз України» А. Коболєв повідомляв, що справедливий тариф на газ для населення – 9,6 тис. грн за 1 тис. куб. м (*112 Україна (<http://ua.112.ua>)*. – 2015. – 9.09).

***

8 сентября Киевский апелляционный административный суд отказал в удовлетворении иска Киевской гороорганизации Оппозиционного блока к Центральной избирательной комиссии, которая отказалась включить представителей Оппозиционного блока в состав районных комиссий Киева на местных выборах. Об этом сообщает пресс-служба ОБ.

«Мы будем обжаловать это решение, поскольку считаем, что оно нарушает права не только нашей политсилы, но и наших избирателей. Власть пытается лишить оппозицию возможности контролировать процесс подсчета голосов и, таким образом, готовит для себя почву для фальсификаций. Эти действия свидетельствуют только об одном: власть слаба и не способна честно конкурировать с оппозицией за голоса избирателей», – сказал председатель Киевской городской организации Оппозиционного блока А. Пузанов.

Он считает, что оппозицию различными способами пытаются отстранить от участия в выборах.

Судебное разбирательство по делам относительно избирательного процесса осуществляется по сокращенной процедуре, и предусматривает

только две судебные инстанции: Апелляционный административный суд и Высший административный суд. Жалобу в Высший административный суд Оппозиционный блок готовится подать в ближайшее время (*Главком* (<http://glavcom.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Партия «Самопоміч» решила выдвинуть своего кандидата в мэры Харькова. Об этом сообщил лидер фракции «Самопоміч» О. Березюк.

«Мы будем соревноваться не с Кернесом. Мы будем бороться за наши идеи, а не против кого-то», – отметил он.

О. Березюк сообщил, что кандидатом в мэры Харькова «Самопоміч» выдвигает Т. Ситенко (*Главком* (<http://glavcom.ua>). – 2015. – 9.09).

***

9 вересня в Києві група народних депутатів України, членів партії «Свобода», передала до Генпрокуратури депутатське звернення щодо незаконних дій голови УМВС А. Авакова. Серед нардепів-«свободівців» був і представник Полтавщини Ю. Бублик, який нещодавно повідомив про свій намір балотуватися на пост міського голови Полтави на місцевих виборах. Депутати вимагають відкриття кримінальної справи проти А. Авакова та його заступника В. Паскала.

«Аваков дозволив собі через лічені хвилини після подій 31 серпня звинуватити О. Тягнибока у злочині, він порушив базові принципи презумпції невинуватості. Усі факти, які вказані в депутатському зверненні, мають виключно юридичний характер», – заявив з цього приводу «свободівець» А. Ілленко.

На думку представників ВО «Свобода», «це політична помста за критику влади» (*0532.ua* (<http://www.0532.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Приморский районный суд Одессы вынес руководителю Одесского «Правого сектора» С. Стерненко и экс-куратору Коминтерновского «Правого сектора» Р. Демчуку меру пресечения в виде ареста на срок 60 дней.

«Я считаю, что решение по этому делу написано уже давно, еще до того, как мне обвинения выдвинули и в суд привезли. Это тенденция гонения патриотов по всей стране», – заявил С. Стерненко (*Цензор.НЕТ* (<http://censor.net.ua>). – 2015. – 9.09).

***

М. Саакашвили сделал заявление по поводу арестов лидеров одесского «Правого сектора» и Автомайдана. По его словам, он уверен в законности действий главы УВД области и власти региона настроены на максимальное сотрудничество с активистами и волонтерами, но также власти «не могут допускать ни элементов хаоса, ни насилия, чтобы не давать повода для

дискредитации идеи Революции достоинства». Об этом глава Одесской ОГА М. Саакашвили написал на своей странице в Facebook.

«По поводу задержания активистов Автомайдана и “Правого сектора” в Одессе. Во-первых, все должны понимать, что я, как глава ОГА, не могу давать таких распоряжений и о факте я узнал вчера вечером в Киеве, после того, как он уже имел место. Во-вторых, я знаю главу УВД и уверен, что никакой Кивалов никогда не сможет ему дать подобных распоряжений, в-третьих, единственный совет, который я ему давал всегда, заключался в том, что нужно тесно работать с волонтерами и с патриотическими группами единым фронтом против планов внешнего врага и его внутренних пособников, – рассказал он. – Одновременно, мы все должны понять, что в условиях, когда в стране по всему фронту осуществляется попытка ползучей антимайдановской контрреволюции со стороны коррумпированной бюрократии и олигархата, силам Майдана нужно быть особенно едиными, сплоченными и не допускать ни элементов хаоса, ни насилия, чтобы не давать повода для дискредитации идеи Революции достоинства. Мы также не должны подпускать на расстояние пушечного выстрела олигархические элементы, будь то Кивалов, Коломойский или все остальные, под каким бы политическим флагом они не выступали, так как конечная цель у них одна – грабеж страны и народа, и всегда помнить, что не за то погибали наши ребята, чтобы возродились старые схемы и олигархи, совместно с коррумпированными чиновниками продолжили грабить страну. Если мы будем едины и не дадим повода дискредитировать наше дело, контрреволюционный переворот не произойдет и вражеским планам не суждено будет сбыться» (*Цензор.НЕТ* (<http://censor.net.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Нынешняя неформальная борьба между А. Яценюком и М. Саакашвили завершится победой одесского губернатора. Об этом заявил шеф-редактор информационного агентства «РБК-Украина» А. Подлуцкий. «Я абсолютно уверен, что Саакашвили станет Премьером», – отметил он.

«Несмотря на то, что успех грузинских реформ сильно преувеличен, если Саакашвили сядет в премьерское кресло, это будет означать, что Украина достигла той точки невозврата, за которой реформы неизбежны», – заявил А. Подлуцкий (*UKRLIFE.TV* (<http://www.ukrlife.tv>). – 2015. – 9.09).

***

Заместитель директора Центра украинистики и белорусистики МГУ Б. Безпалько считает, что назначение экс-президента Грузии, нынешнего губернатора Одесской области М. Саакашвили на пост Премьера Украины маловероятно.

«Раньше это было бы совершенно невероятным, но раньше и назначение Саакашвили губернатором Одесской области тоже казалось практически невозможным. Это возможно, но пока маловероятно», – сказал Б. Безпалько. Эксперт добавил, что сложно оценивать подобного рода события, но,

«учитывая количество иностранцев в правительстве Украины сейчас уже назначенных и исполняющих свои обязанности, можно допустить, что Саакашвили станет Премьером». «Будет он Премьер-министром или нет, будут, наверное, решать даже не в Киеве, а в совершенно других местах, которые сейчас и финансируют Саакашвили и его команду в Одесской области, – отметил Б. Безпалько. – Сейчас правительство Украины все более напоминает группу иностранных менеджеров, которые управляют территорией вверенной им силами, не относящимися к Украине, ни территориально, ни исторически: вообще никак. По большому счету, это такая группа наместников. Саакашвили под эту роль вполне подходит, но пока еще Премьер-министр и Президент всегда были людьми, которые были очень тесно связаны с Украиной, которые прожили там хотя бы значительную часть жизни» (*Информационный центр (<http://infocenter-odessa.com>)*). – 2015. – 9.09).

***

Председатель Одесской ОГА сделает ошибку, если станет Премьером Украины. Такое мнение на своей странице в Facebook выразил грузинский политолог Г. Васадзе.

Во-вторых, уход М. Саакашвили из Одессы может привести к серьезным проблемам в регионе, пишет эксперт. «Сегодня Одесса напоминает растревоженный муравейник, и то, что именно там РФ постарается взять реванш, очевидно», – отмечает Г. Васадзе.

Кроме того, по его мнению, политическая система нынешней Украины никак не даст М. Саакашвили выстроить такую же вертикаль, как в Грузии, по крайней мере, до следующих парламентских выборов.

«Ну и, наконец, у меня нет никаких предрассудков, но все же было бы лучше, чтобы главными реформаторами Украины были украинцы, например та же Ярьсько или Боровик. Миша ледокол реформ. А не непосредственный исполнитель», – резюмирует политолог (*Главком (<http://glavcom.ua>)*). – 2015. – 9.09).

***

Председатель меджлиса крымскотатарского народа, народный депутат Украины Р. Чубаров встретился с советником по вопросам прессы, образования и культуры Посольства США в Украине К. Тернером и вторым секретарем отдела по правам человека Посольства США в Украине Б. Кембеллом.

Глава меджлиса рассказал гостям о сложной духовной, культурной, экономической ситуации, в которой оказался крымскотатарский народ в результате аннексии полуострова Российской Федерацией в феврале 2014 г.

Особое внимание в обсуждении собравшимися было уделено вопросу соблюдения прав человека на оккупированном полуострове, проблемам развития национального образования и сохранения языка, положению

крымскотатарских национальных СМИ, часть из которых была вынуждена покинуть полуостров (*QHA* (<http://qha.com.ua>). – 2015. – 9.09).

***

Почти половина граждан Украины считают, что в процессе осуществления реформ еще ничего не сделано, треть населения в успех реформ не верят. Об этом свидетельствуют данные социологического опроса, проведенного Фондом «Демократические инициативы» им. И. Кучерива и Центром им. А. Разумкова (<http://glavcom.ua/news/323508.html>).

Как сообщила директор Фонда «Деминициативы» И. Бекешкина, только 0,6 % респондентов считают, что большинство необходимых реформ уже осуществлены.

В то же время 48,4 % опрошенных уверены, что в процессе осуществления реформ в Украине не сделано ничего; 24,6 % считают, что реформы проведены на 10 %; 9,5 % – не больше, чем на треть; 3,3 % – не больше половины.

Согласно опросу, в успех реформ в Украине не верят 30,3 % опрошенных, хотя 32,2 % опрошенных не верят в успех реформ, но все-таки испытывают небольшую надежду на их успех; 25,6 % – в целом верят, но сомневаются в их успешности.

Полностью уверены в успехе реформ в Украине лишь 4,8 % опрошенных.

«Как видим, оценки населения просто убийственные», – прокомментировала И. Бекешкина.

Опрос проведен с 22 по 27 июля, было опрошено 2011 респондентов во всех регионах Украины, кроме Крыма и оккупированных территорий Донбасса. Теоретическая погрешность выборки не превышает 2,3 % (*Главком* (<http://glavcom.ua>). – 2015. – 9.09).

Економіка

В Государственном бюджете на 2016 год заложена инфляция на уровне 12 %, а курс – 24,4 грн/дол. Об этом сказал первый заместитель министра финансов И. Уманский.

«Курс 22,4 предусмотрен на этот год. В следующем году заложен курс 24,4 грн/дол., инфляция – 12 %, (номинальный) ВВП – 2,216 (трлн грн). Рост ВВП – на уровне 2 %», – сказал И. Уманский.

По его словам, дефицит сводного госбюджета – 3,5 % ВВП, дефицит публичного сектора – 3,75 %.

Напомним, ранее министр финансов Н. Ярецько сообщила журналистам, что в следующем году в госбюджете заложено средний курс гривни 22,4 (*GlavPost.Com* (<http://glavpost.com/post/8sep2015/Money/58087-v-minfine-utochnili-kurs-dollar-a-v-byudzhete-2016.html>). – 2015. – 8.09).

***

Третий транш Международного валютного фонда будет полностью отправлен на пополнение золотовалютных резервов Украины. Срок получения транша будет установлен после третьего пересмотра программы сотрудничества Украины с фондом. Он не пойдет на фискальные нужды правительства. Об этом заявила министр финансов Украины Н. Яреско.

По ее словам, украинская сторона не будет поднимать вопрос увеличения размера третьего транша или объединения нескольких последующих траншей в один (*Украинское рейтинговое агентство «УРА»* (<http://ura-inform.com/ru/economics/2015/09/09/sledujuschij-transh-mvf-polnostju-pojdnet-na-popolnenie-zvr-ukrainy-jaresko>). – 2015. – 9.09).

***

Правительство Польши одобрило предоставление Украине кредита в размере 100 млн евро. Соответствующее постановление польское правительство приняло в связи с подписанием договора между правительством Польши и правительством Украины о выделении кредита в рамках оказания помощи. Об этом говорится в сообщении пресс-службы польского правительства, размещенном на официальном сайте Кабинета министров Польши.

Согласно сообщению, эти деньги Польша выделяет на финансирование экспорта товаров и услуг из Польши в Украину, на модернизацию транспортной приграничной инфраструктуры и строительство украинско-польских пограничных переходов.

В пресс-службе также подчеркнули, что такая инициатива подтверждает приверженность Польши оказывать помощь другим странам (*Украинское рейтинговое агентство «УРА»* (<http://ura-inform.com/ru/economics/2015/09/08/polsha-vydelit-ukraine-100-millionov-evro-kredita>). – 2015. – 8.09).

***

Уряд Канади виділив 300 тис. канадських доларів (218 тис. дол. США) на відкриття дерегуляційного офісу в Україні. Про це під час брифінгу сказала директор українського відділення Agriteam Canada Таня Сенфорд Аммар.

«Це сума 300 тис. канадських доларів. Основними умовами є те, що ми разом розробляємо концепцію, процес відбору кандидатів та разом впроваджуємо це», – сказала Таня Сенфорд Аммар.

У свою чергу міністр економічного розвитку та торгівлі А. Абромавичус зазначив, що в подальшому до його фінансування приєднається і Європейський Союз. «Канадське фінансування – це лише на перший етап (роботи офісу). Потім у нас є розуміння з нашими партнерами з ЄС, з місією ЄС в Україні, що надалі більш розширений проект будуть фінансувати саме вони», – зазначив А. Абромавичус.

Він зауважив, що метою роботи офісу є прискорення темпів дерегуляційних процесів, які проводить міністерство як координатор усіх дерегуляційних ініціатив в уряді. Він також підкреслив, що офіс є неурядовою структурою і функціонуватиме поза стінами Кабміну. «До його складу увійдуть професіонали – юристи, аналітики, експерти ринків. Їхня робота буде оплачуватись не з бюджету, а донорами», – додав він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1499217-uryad-kanadi-vidiliv-218-tis-dol-ssha-na-vidkrittaya-deregulyatsiynogo-ofisu-v-ukrayini>). – 2015. – 9.09).

***

Німеччина візьме участь у фінансуванні дослідження безпеки шахт Донбасу. Про це заявив спецпредставник ОБСЄ в контактній групі М. Сайдік після чергового засідання тристоронньої контактної групи в Мінську.

«Було досягнуто принципової згоди щодо проведення дослідження стану шахт в конфліктних регіонах. Це дослідження теж фінансується Німеччиною», – сказав М. Сайдік журналістам у вівторок, 8 серпня, говорячи про підсумки роботи економічної підгрупи з урегулювання ситуації на Сході України (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1499117-nimechchina-profinansuyee-doslidzhennya-shakht-donbasu-obsye>). – 2015. – 9.09).

***

В августe нынешнего года в Украине замедлилась базовая инфляция. По сравнению с предыдущим месяцем инфляция составила 0,2 % против дефляции на 0,1 %, зафиксированной в июле. Об этом говорится в сообщении, размещенном на сайте Государственной службы статистики Украины.

Согласно сообщению, в годовом выражении, к августу прошлого года, базовая инфляция замедлилась до 42,4 с 43,8 %, зафиксированных месяцем ранее. При этом с начала года базовая инфляция в августе составила 28,4 %, за январь – август по сравнению с аналогичным периодом предыдущего года – 41,3 %.

В то же время Госстат напоминает, что данные приводятся без учета временно оккупированной территории Автономной Республики Крым и Севастополя, а также части зоны проведения антитеррористической операции (*Украинское рейтинговое агентство «УРА»* (<http://ura-inform.com/ru/economics/2015/09/08/v-ukraine-zamedlilas-bazovaja-infljatsija>). – 2015. – 8.09).

***

Задача, которая стоит перед налоговой реформой, это создание дополнительных стимулов для осуществления новых инвестиций в экономику Украины. Для этого правительство Украины предлагает, начиная

с 1 января 2016 г., ввести инвестиционный налоговый кредит. Об этом во время брифинга в Киеве заявила министр финансов Украины Н. Ярецько.

При этом она пояснила, что такая льгота будет предусматривать возможность направления начисленной суммы налога на прибыль на инвестиции в новое оборудование. Так, например, на сумму в 100 грн – часть или в целом эту сумму можно насчитать и списать на осуществление инвестиций в новое производство, новое оборудование, новые технологии, рассказала министр (*Украинское рейтинговое агентство «УРА» (<http://ura-inform.com/ru/economics/2015/09/07/pravitelstvo-predlagaet-vvesti-sledujuschego-goda-investitsionnyj-nalogovyj>). – 2015. – 7.09).*

***

Национальный банк Украины допускает досрочную и постепенную отмену валютных ограничений. В то же время в НБУ переживают, что это может негативно отразиться на валютном рынке. Об этом заявил заместитель главы Национального банка Украины Д. Сологуб.

«У нас есть план снятия ограничений. Он больше не календарный, а сконцентрированный на условиях... Месседж, который я доношу: то, что постановление приняли 3 июля, потом 3 сентября изменили, не значит, что мы будем ждать 3 декабря, чтобы снять (ограничения), если увидим возможность для снятия этих ограничений», – сказал он.

При этом Д. Сологуб подчеркнул, что вводить валютные ограничения легко, а отменять сложно, приведя в качестве примера Исландию, в которой отмена валютных ограничений заняла семь лет. «Безусловно, мы не хотим ждать семь лет. У нас уже наступил этап начальной макроэкономической стабилизации; и когда мы действительно увидим, что экономика все-таки переходит в какую-то следующую фазу – возобновления, наверное, в этом будет сигнал более радикально снимать эти ограничения», – отметил Д. Сологуб.

При этом он подчеркнул, что преждевременное снятие валютных ограничений может усугубить ситуацию на валютном рынке, что негативно отразится на доверии населения к органам государственной власти.

3 сентября НБУ решил продлить требование обязательной продажи 75 % валютной выручки экспортерами на три месяца. Обязательной продаже подлежат поступления в валюте первой группы классификатора НБУ (свободно конвертируемые валюты), а также поступления в российских рублях (*Минфин (<http://minfin.com.ua/2015/09/09/8846172>). – 2015. – 9.09).*

***

Национальный банк запустил второй этап реформирования банковского сектора и с началом нового парламентского сезона ожидает быстрого принятия важных и необходимых законопроектов. Об этом сообщил заместитель председателя НБУ В. Рашкован во время встречи с банкирами.

По его словам, речь идет о перечне приоритетных законопроектов, которые уже внесены или готовятся к внесению на рассмотрение Верховной Рады.

Среди них документы, которые предусматривают сокращение количества регуляторных и контролирующих органов на рынках небанковских финансовых услуг; минимизацию негативного влияния сложной экономической ситуации на деятельность банковской системы; создание условий для обеспечения защиты законных прав кредиторов, а также сокращения рисков банков по кредитным операциям за счет создания кредитного реестра; решение проблемных для банков вопросов, связанных с налогообложением неработающих активов банков (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2015/09/09/8848141>). – 2015. – 9.09).

***

Проверить производительность банков уже на этой неделе планируют Национальный банк Украины и международная консалтинговая компания McKinsey. При этом уже до конца 2015 г. ее завершить. Об этом со ссылкой на заместителя главы НБУ В. Рашкована сообщает пресс-служба НБУ.

«Реализация проекта будет способствовать построению прочного фундамента будущей банковской системы, которая переходит на новый качественный этап реформирования после завершения процесса “очищения”», – сказал В. Рашкован.

По его словам, будет оценено текущее состояние производительности крупных и средних банков Украины, что позволит в ближайшей перспективе повысить их прибыльность.

Он отметил, что работа над проектом будет организована в несколько этапов и будет проводиться вместе с банковским сообществом при поддержке команды McKinsey. Оценка современного уровня производительности и прироста доходов украинской банковской системы будет осуществляться в сравнении с подобными рынками и глобальными экономиками на основе определенных ключевых показателей.

«Проект начнется уже на этой неделе и планируется до конца декабря 2015 г. Подобные проекты недавно были проведены в Польше и странах Балтии», – говорится в сообщении.

По оценкам НБУ, общие потребности в докапитализации банков по результатам проведенного стресс-тестирования 35 банков из групп крупнейших и крупных по размеру активов составляют 66 млрд грн (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2015/09/09/8849592>). – 2015. – 9.09).

***

Государственный «Ощадбанк» досрочно погасил кредиты рефинансирования Национального банка Украины на 3 млрд грн. Об этом заявил глава правления банка А. Пышный.

По словам главы правления, речь идет о кредитах, полученных в 2008–2009 гг., которые Национальный банк Украины с учетом ситуации в банковском секторе пролонгировал банкам с сохранением действующих ставок на пять лет, до 2020 г.

А. Пышный отметил, что на сегодня остаток полученных кредитов НБУ в портфеле банка составляет 15,5 млрд грн. «До конца года это не последняя сумма, которую мы будем закрывать по кредитным линиям рефинансирования», – сказал он.

А. Пышный отметил, что досрочное погашение кредитов рефинансирования стало возможным благодаря приросту депозитной базы и улучшению ситуации с погашением кредитов заемщиками банка (*Минфин* (<http://minfin.com.ua/2015/09/08/8821386>). – 2015. – 8.09).

***

За січень – серпень 2015 р. в Україні зібрали 116,7 млрд грн єдиного соціального внеску, передає прес-служба ДФС.

У серпні, зокрема, до бюджету сплачено 14,6 млрд грн цього податку.

За січень – липень 2015 р. в Україні зібрали близько 102,5 млрд грн єдиного соціального внеску (ЄСВ).

У липні, зокрема, українці сплатили 16,5 млрд грн ЄСВ (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1498990-ukrayintsi-splatili-bilshe-116-mlrd-grn-yedinogo-sotsialnogo-vnesku>). – 2015. – 8.09).

***

Світовий авіагігант Boeing закуповуватиме українські двигуни й ракетносії. Такої угоди сторони досягли у Вашингтоні.

За словами керівника Державного космічного агентства України Л. Сабодаш, однією з умов американської сторони є відсутність співпраці України з країнами, що перебувають під американськими санкціями. Зокрема, КБ «Південне» поставлятиме ракетносії для запуску ракет «Зеніт» і «Антарес». На сьогодні США купують російські двигуни.

Як повідомляється, меморандум про співпрацю з Boeing і ДКАУ повинен бути підписаний до кінця жовтня – початку листопада цього року, до візиту делегації NASA в Україні.

«Boeing бачить нас своїм партнером. Компанію цікавить продовження співпраці з Україною в напрямі “Морського старту”. Також цікавить проект, який ми запропонували по створенню нового сателіта, який би допоміг Україні реалізувати телекомунікаційні завдання», – сказав Л. Сабодаш (*Корреспондент.net* (<http://ua.korrespondent.net/business/companies/3561110-Boeing-bude-zakupovuvaty-ukrainski-dvyhuny-i-raketonosii>). – 2015. – 9.09).

***

Уряд схвалив проект акта Кабінету Міністрів України про залучення фінансування Світового банку для розвитку дорожньої галузі

на загальну суму 560 млн дол. США. Про це повідомили в прес-службі Міністерства інфраструктури.

Міністерство інфраструктури спільно з Укравтодором і Світовим банком працювало над підготовкою структури проекту. Спочатку передбачалося ремонтувати дорогу М-03 на ділянці від м. Полтава до м. Харків. Однак, зважаючи на незадовільний стан більшої частини дорожнього покриття по всій країні, Міністерство інфраструктури запропонувало переглянути проект та додати до нього також виконання проектних робіт для найбільш зношених ділянок доріг по Україні, а саме транспортного коридору від портів до кордону з ЄС.

У результаті проведення трьох місій Світового банку в Україні було погоджено виконання проектних робіт для покращення транспортно-експлуатаційного стану таких ділянок доріг:

- Н-02 Львів – Тернопіль на ділянці від м. Львів до м. Тернопіль;
- М-12 Стрий – Тернопіль – Кіровоград – Знам'янка на ділянці від м. Тернопіль до м. Кіровоград;
- М-13 Кіровоград – Платонове на ділянці від автомобільної дороги М-12 до південного обходу м. Кіровоград;
- Н-14 Олександрівка – Кіровоград – Миколаїв на ділянці від м. Кіровоград до м. Миколаїв;
- М-14 Одеса – Мелітополь – Новоазовськ від м. Миколаїв до м. Херсон.

У процесі підготовки проекту було опрацьовано кредитну та проектну угоду з банком, проведено декілька громадських слухань, отримано погодження від заінтересованих відомств та облдержадміністрацій, а також підготовлено ряд документів, передбачених законодавством у сфері реалізації проектів з МФО. Найближчим часом буде затверджено склад офіційної делегації України та визначена уповноважена особа, яка підпише кредитну угоду зі Світовим банком.

За попередніми домовленостями, переговори відбудуться в другій половині вересня цього року. Потім пакет документів за результатами переговорів буде розглянуто на Раді директорів банку. У разі позитивного схвалення підписання кредитної угоди відбудеться вже в жовтні цього року, а виконання робіт за проектом розпочнеться з початком будівельного сезону в наступному році (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1499174-na-remont-dorig-v-ukrayini-planuyut-zaluchiti-560-mln-dol-vid-svitovogo-banku>). – 2015. – 9.09).

***

Украина втрое увеличила экспорт курятины в страны Европейского Союза и рассчитывает в ближайшее время открыть для себя европейский рынок молока, заявил министр аграрной политики и продовольствия Украины А. Павленко.

«Мы серьезно увеличили экспорт в Европу. Показательные примеры роста экспорта по конкретным товарами: по мясу птицы – в 3,1 раза, до 27,3 млн дол., по яичных продуктах – в первой половине 2014 г. эта продукция не

експортувалась, а за аналогічний період 2015 г. об'єми експорту становлять 4,5 млн дол.», – сказав міністр.

Крім того, по томатній пасті – в 9,5 разів, до 6,9 млн дол., по обробленому зерну злаків – в 1,9 разів, до 5,6 млн дол., по цукру і кондитерським вирібам з цукру – в 1,8 разів, до 1,78 млн дол., по готовій продукції з зерна – в 1,3 разів, до 18 млн дол. «Такі результати свідчать про високий потенціал української продукції і хороших перспективах на ринку ЄС», – сказав А. Павленко.

Він також повідомив, що ринок Євроз'єднання для України – це 5 млрд дол. з перспективою подальшого зростання не менше ніж на 6 %.

За словами А. Павленка, зараз українські виробники чекають рішення Єврокомісії. Якщо рішення буде позитивним, це стане сигналом того, що Україна вийде на рівень країни-виробника молока європейської якості. «І не біда, що в Європі у нас по молоку буде поки мінімальна квота. Сам статус сертифікації дозволить нам вийти на ринок Африки, Азії. Але, крім того, ми самі отримаємо нарешті молоко європейської якості», – підкреслює голова Мінагропроду.

Він також повідомив, що аналогічний зростання спостерігається на ринках Близького Сходу і Африки. «В Африку ми вивозимо продукції на 2,6 млрд дол. При цьому африканський ринок тільки зростає. Азійський ринок – 6,6 млрд дол. з перспективою зростання не менше ніж на 10 %. Недавно ми повернулися з Єгипту. А це вже зараз річний експорт сільськогосподарської продукції на 1,5 млрд дол. Ми отримали пропозицію експортувати туди 12 тис. т курятини, продуктів переробки. На минулому тижні відкрили ринок Ізраїлю по яйцях. І це результати тільки останніх двох тижнів», – розповів міністр.

За його словами, Україна дуже розраховує відкрити для себе ринок Ірану і Бангладеш. «В середині вересня планується велика поїздка в Тегеран. Іранський ринок – це експорт тільки зернових в об'ємі не менше 3 млн тонн. Він дуже перспективний з точки зору курятини і яєчного порошку. Велика делегація Мінагропроду працює зараз в Бангладеш. Там ми можемо продавати 1 млн т зернових і іншої продукції», – підсумував А. Павленко
(*Перший Діловий Телеканал*
(http://fbc.net.ua/news/politic/eksport_kurjatiny_v_es_uvelichili_v_3.html). – 2015. – 9.09).

***

Уперше за останні два роки український ринок нерухомості показав зростання. Про це повідомив віце-президент Ліги експертів України А. Гусельников.

Згідно зі статистикою Мін'юсту за січень – червень 2015 р., кількість угод збільшилася практично в усіх регіонах країни, крім зони АТО: ідеться про всі операції щодо переходу прав власності – від покупки-продажу квартир і будинків та їх обміну до оформлення дарчих і спадщини.

«Найбільший приріст показала Київська область, де кількість угод збільшилася аж на 21,3 %, причому договорів купівлі-продажу було оформлено на 29,3 % більше, ніж у першому півріччі 2014 р. Настільки висока активність ринку пов'язана з відносно невисокою вартістю житлової нерухомості: однокімнатну квартиру до 20 км від столиці можна знайти за 15–20 тис. дол.», – пояснив А. Гусельников.

Хорошу динаміку з операцій показали всі п'ять областей центрального регіону: у Вінницькій області був зафіксований приріст у 15,3 %, у Черкаській – на 11,1 %, у Житомирській – на 6,8 %, у Кіровоградській – на 2,5 %. Приріст пояснюють переїздами жителів Східної України подалі від війни і руйнувань – ближче до центру країни.

Найгірша ситуація, природно, у Луганській і Донецькій області, де Мін'юст зафіксував скорочення кількості угод по переходу прав власності на нерухомість на 78,3 і 64,9 % відповідно (*Репортер Житомира* (<http://reporter.zt.ua/news/18288-rynok-nerukhomosti-na-zhytomyrshchynivyris-na-6-8>). – 2015. – 8.09).

***

Управління Россільгоспнагляду по Республіці Крим і м. Севастополь не допустило ввезення в анексований Крим партії сиру вагою 13,4 т із Житомирицини. Про це йдеться в повідомленні прес-служби відомства.

«Вантаж вагою 13,4 т, задекларований як сири тверді в асортименті, відправником якого є ТОВ “Старокостянтинівський молочний завод”, розташований у м. Житомир України, ішов через ДАПП “Перекоп”», – ідеться в повідомленні.

Як зазначили у відомстві, під час документального контролю партії була відсутня інформація про відповідність сиру діючим російським нормам (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1499178-rosiya-ne-pustila-v-aneksovaniy-krim-partiyu-ukrayinskogo-siru>). – 2015. – 9.09).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Восстановление экономики Украины до самых высоких показателей развития, 2008 и 2013 г., может начаться не ранее 2022–2023 гг., прогнозирует управляющий партнер инвестиционной компании Capital Times Э. Найман.

«Украина вошла в ситуацию депрессии, которая продлится как минимум до 2018–2020 г. Если взять за точку отсчета показатели ВВП Украины, в 2008 или 2013 г., то в 2022–2023 г. мы вернемся к этой точке в ВВП на душу населения. Есть примеры, когда стране требовалось 15 лет, чтобы выйти на докризисный уровень экономики», – отметил Э. Найман.

По его словам, в настоящее время годовой показатель ВВП на душу населения составляет около 2 тыс. дол., и это очень низкое значение. «Если ВВП на душу населения будет ниже 2 тыс. дол., это означает, что в стране некому продавать товары, государству не с кого собирать налоги», – добавил эксперт.

По его прогнозам, в этом случае доходы населения будут продолжать падать, налоговое давление расти, а также будет расти безработица, особенно среди молодежи. «Безработица будет расти как в Греции, как в странах бывшей Югославии, особенно среди молодежи... Все, кто сможет убежать (из Украины), убегут (в поисках работы)», – сказал Э. Найман.

«В 2018 г. Украина опять обратиться к реструктуризации. Но к этому времени основным нашим кредитором будет МВФ», – считает эксперт. Аналитик также отметил, что прогнозный сценарий депрессии экономики Украины имеет 50 % вероятности. Еще по 25 % вероятности имеют оптимистический и пессимистический сценарии развития ситуации. «При оптимистическом сценарии, начнутся реформы в экономике, рост заработной платы и снижение налогов. При таком сценарии Украина в 2040 г. ВВП достигнет 14 тыс. дол. на человека, населения останется 35 млн», – подчеркнул Э. Найман.

Пессимистический сценарий, с вероятностью 25 % или ниже, предполагает новый кризис, сообщил эксперт. «В 2018 г. МВФ откажет скажет нам: “Гуд бай”, и наступит дефолт», – пояснил Э. Найман.

«Шансы есть и на оптимистический сценарий, и на рост после депрессии», – добавил аналитик (*Четверта Влада (http://4vlada.net/ekonomika/ekonomika-ukrainy-voshla-v-stadiyu-depressii-naiman). – 2015. – 8.09).*

***

При стабильной политической и экономической ситуации реанимация банковской системы может состояться лишь во второй половине 2016 г. Об этом сообщил заместитель председателя Национального банка Д. Сологуб в ходе ежегодной SME Banking Conference.

«Реанимация банковской системы будет медленной, поскольку восстановление экономического роста также ожидается медленным», – констатировал Д. Сологуб.

В ходе обсуждения зампред НБУ также затронул вопрос жизнедеятельности малых банков. Д. Сологуб заверил, что регулятор не планирует никоим образом ограничивать развитие малых банков, если они имеют достаточно капитала. По его словам, Нацбанк уже обсуждает меры, которые будут способствовать проведению сделок слияний и поглощений с участием малых банков. «Вопрос не в том, останутся ли большие или малые банки. Вопрос в том, чтобы остались здоровые банки», – подчеркнул Д. Сологуб (*Минфин (http://minfin.com.ua/2015/09/09/8848674). – 2015. – 9.09).*

***

Министерство аграрной политики и продовольствия Украины ожидает сокращения производства молочной продукции в стране на 5,5 %. «По молоку у нас есть общее ожидание уменьшения производства на уровне 5,5 %. Но мы видим, в том числе из-за уровня доходов населения, что население уменьшает потребление молочных продуктов. И если посмотреть по цифрам, то мы видим, примерно на 6 % уменьшается потребление именно по молоку», – сказал на брифинге глава ведомства А. Павленко.

В июле Верховная Рада приняла за основу законопроект № 2089 об определении минимальных закупочных цен на молоко второго сорта на уровне 4 грн/кг.

Документ предусматривает, что такая цена будет распространяться на всех производителей молока, независимо от формы собственности. В законопроекте также указано, что заготовительные и перерабатывающие предприятия обязаны рассчитаться перед производителями молока за их продукцию в течение семи дней (*Перший Діловий Телеканал (http://fbc.net.ua/news/societu/skoro_mozhet_sokratit_proizvodstvo.html). – 2015. – 7.09*).

***

За розрахунками науковців Інституту аграрної економіки, на кінець 2015 р. поголів'я великої рогатої худоби зменшиться на 12,2 %.

За словами директора Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» академіка НААН Ю. Лупенка, за попередні п'ять років загальноукраїнське стадо зменшилося на 13 % – у 2014 р. становило 1621,3 тис. голів. «Якщо за попередні п'ять років загальноукраїнське стадо зменшилося на 13 % і становило у 2014 р. 1621,3 тис. голів, то на кінець 2015 р. воно налічуватиме на 12,2 % менше, ніж торік», – сказав він.

Також Ю. Лупенко повідомив, що на кінець 2015 р. прогнозується зменшення вирощування великої рогатої худоби в живій масі в усіх категоріях господарств на 3,8 % – з 576,4 тис. т у минулому році до 554,7 тис. т.

Скорочення обсягів реалізації очікується на рівні 6 % – 659,6 тис. т проти 701,7 тис. т у 2014 р.

«За розрахунками науковців Інституту аграрної економіки, суттєво скоротиться поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств. Порівняно зі свининою та м'ясом птиці, яловичина і телятина є найдорожчим видом м'яса. Отже, обсяги внутрішнього попиту м'яса великої рогатої худоби, який напряму залежить від купівельної спроможності населення, теж зазнає скорочення», – ідеться в повідомленні (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1499214-pogolivya-vrkh-v-ukrayini-do-kintsya-roku-zmenshitya-na-12-2>). – 2015. – 9.09*).

***

Решение Федеральной резервной системы США о повышении процентных ставок может привести к нестабильности на рынках и негативно повлияет на глобальную экономику. Об этом заявил главный экономист Всемирного банка К. Басу. «Само по себе повышение вряд ли создаст большой кризис, но оно приведет к некоторой нестабильности», – сказал К. Басу.

По его словам, повышение ставки породит «страх капитала» на развивающихся рынках и спровоцирует его отток. Экономист считает, что это будет как «шок».

К. Басу также отметил, что повышение ставки усугубит отрицательный эффект от плохих новостей за последнее время на рынках и девальвации национальной валюты в Китае.

Решение ФРС будет зависеть от данных по ВВП, инфляции и от показателей безработицы. Базовая процентная ставка в США сейчас находится на рекордно низкой отметке – 0–0,25 %. ФРС будет обсуждать возможное повышение 16–17 сентября *(Минфин* <http://minfin.com.ua/2015/09/09/8846766>). – 2015. – 9.09).